

जनकपुर

टुडेको सम्पर्क नं.
९८५४०२६०२५,
९८०१६२६०२६,
०४१-५९११०१

विज्ञापनको लागि मात्र
jtodaynews@gmail.com

छिटो र सर्वाधिक बिक्ती हुने

मधेशको पहिलो 'क' वर्गको राष्ट्रिय दैनिक

Janakpur Today Daily

www.ejanakpurtoday.com

वर्ष २६

• अंक ३१२

• २०८१ साल चैत २७ गते बुधबार (9 April, Wednesday, 2025)

• पृष्ठ ८

• मूल्य रु. ५०-

भ्रष्टाचार खानबिन गर्न सीमित बने

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । मधेश प्रदेश सभाको बुधवार बस्ने बैठकले भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्री सरोज कुमार यादवलगायतका मन्त्रीहरूले गरेको योजना बिक्ती लगायतका भ्रष्टाचारहरूको खानबिनका लागि संसदीय खानबिन समिति गठन गरिने भएको छ ।

गत हप्ता प्रदेश सभामा दलका नेता र प्रमुख सचेतकहरूबीच भएको सहमति अनुसार प्रदेश सभाबाट भ्रष्टाचार र योजना बिक्तीको खानबिन समितिले गर्ने छ ।

प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको सम्बोधनका लागि गतिरोध हटाउन सत्तासीन दलहरू र प्रदेश सभामुखले संसदीय समिति गठन गर्न सहमत भएका थिए ।

प्रदेश सभाको बैठक बुधबार १ बजे डाकिएको छ । त्यस बैठकबाट खानबिन समिति गठन गरिने सहमति भएको छ । खानबिन समितिले पूर्वाधार विकास मन्त्रालयलाई केन्द्रमा राखेर युवा, खेलकुद तथा समाजकल्याण मन्त्रालय समेतको योजना बिक्ती लगायतका भ्रष्टाचारको खानबिन गर्ने छ ।

विपक्षी दलहरूले खानबिन समितिको माग गरे पनि सत्तापक्षले संसद नै अनिश्चितका लागि स्थगन गरी समिति गठनबाट भाग्ने प्रयास गरेका थिए ।

राजतन्त्र फर्किदैन, गणतन्त्रको विकल्प छैन

उपयुक्त समयमा संविधान संशोधन हुनेछ: प्रम ओली

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । नेकपा एमालेका अध्यक्ष समेत रहेका प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले मधेश प्रदेशसभालाई मंगलबार सम्बोधन गर्दै समयको विकास र अनुभवका आधारमा विद्यमान प्रणालीलाई बलियो बनाउन तथा सुशासन र विकासका लागि उचित समयमा संविधान संशोधन हुने स्पष्ट गरेका छन् ।

‘सामाजिक सदभाव र राष्ट्रिय एकता कायम राख्न उपयुक्त समयमा संविधान संशोधन गर्छौं ’ उनले भने, ‘त्यसका लागि एउटा नेकपा (एमाले) र नेपाली कांग्रेसको यो संयुक्त सरकारबाट राजनीतिक समिति बनाउँछौं । तर ‘प्याण्डोरा’को बाकस खोलेजस्तो गर्दैनौं ।’ सुशासनका लागि दृढ अटोट बोकेर जनतालाई पवित्रभावले सेवा दिई लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई सुदृढ बनाउनुपर्नेमा जोड दिएका छन् । तराई-मधेश केन्द्रित दलहरूले पनि समिति बनाएर भए पनि संविधान संशोधन गर्नेमा जोड दिंदै आएका छन् । तराई-मधेशमा अधिकार सुनिश्चित गर्न संविधान संशोधनको माग उठिरहेको बेला प्रधानमन्त्री ओलीले समिति बनाएर संविधान संशोधन गर्ने संकेत दिएका छन् ।

प्रधानमन्त्री ओलीले कार्यान्वयनको अनुभवका आधारमा विद्यमान व्यवस्थालाई सबल बनाउने लक्ष्यका लागि संविधान संशोधन गर्न राजनीतिक समितिका साथ काम गरिने बताएका छन् ।

प्रधानमन्त्री ओलीले जनताको पहिलो अधिकार गरिबीबाट मुक्ति हुने भएकाले गरिबीका अगाडि अन्य अधिकारको कुनै अर्थ नहुने बताउँदै विकास र समृद्धिको यात्रामा मिलेर अघि बढ्न आह्वान गरे । ‘सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतान्त्रिक व्यवस्था ठूलो

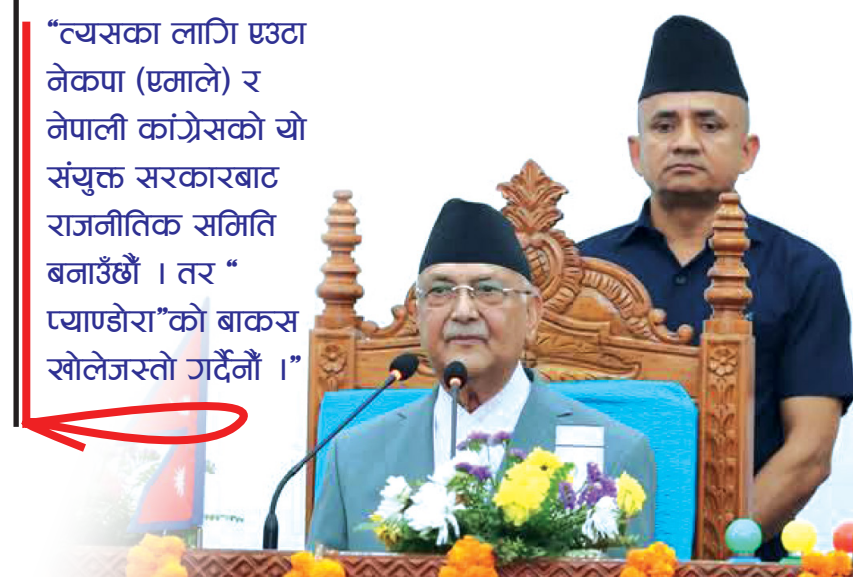
उपलब्धि हो’ उनले भने, यो उपलब्धिलाई केवल राजनीतिक उपलब्धिका रूपमा मात्र होइन जनताको सहर्षबाट प्राप्त भएको उपलब्धिका रूपमा लिनुपर्छ । त्यसकारण हाम्रा प्रयासहरू जनताको सेवामा समर्पित हुनुपर्ने बताउँदै परिपूर्ण लोकतन्त्रका लागि काम गर्नुपर्ने ओलीले बताए । ‘जनताले परिवर्तनको उपलब्धि आफ्नो पेट, आफ्नो आइ र सन्ततिको हितमा खोज्छ ’ उनले भने, त्यसकारण हामीले जनतालाई लोकतान्त्रिक अधिकार उपयोग गर्न दिनुपर्छ । सम्पूर्ण सामाजिक जीवनमा लोकतन्त्र फुलाउनु पर्छ । त्यसका लागि समाजलाई विकास र सुशासनको गतिमा लानैपर्छ ।’

प्रधानमन्त्री ओलीले लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको व्यवस्था जनताको सहर्षको जगमा ल्याइएकाले यस व्यवस्थालाई सुव्यवस्थित एवं सुदृढ बनाउनु सबैको कर्तव्य भएको बताए । “यो श्रेष्ठ प्रणाली हो, हामीले यसको रक्षा गर्नुपर्छ ” उनले भने, अन्यासमा आएको लामो समय नभएकाले यो व्यवस्थामा केही कमजोरी भए होलान्, तर सुधार गरेर जानुको विकल्प छैन ।

संविधान नमान्ने अभिव्यक्ति दिने मधेशका नेताहरूप्रति लक्षित गर्दै ओलीले भने, अब हामी हुत गतिमा अघि बढेका छौं । यस प्रणालीअन्तर्गत संसदको शपथ लिने अनि बाहिर गएर संविधान मान्दिन भन्ने अभिव्यक्ति दिनु हुँदैन ।’

‘प्रतिगमनका लागि ढोका खोल्न संविधान संशोधन गर्दैनौं ’ उनले भने, ‘राजतन्त्र फेरि ल्याउने भनेर केही लागेका छन् ।’ ‘विगतमा निरङ्कुश राजतन्त्रको कुशासन नदेखेका नयाँ पुस्तालाई भ्रममा पार्न खोजिएको छ’ ओलीले भने, ‘हामीले नयाँ पुस्तालाई सचेत बनाउनुपर्छ । आजको सचेत समाजले त्यस्तो सामन्ती व्यवस्था स्वीकार्न सक्दैन ।

“त्यसका लागि एउटा नेकपा (एमाले) र नेपाली कांग्रेसको यो संयुक्त सरकारबाट राजनीतिक समिति बनाउँछौं । तर “प्याण्डोरा”को बाकस खोलेजस्तो गर्दैनौं ।”

गणतन्त्र यस देशको वर्तमान र भविष्य रहेको बताउँदै उनले प्रतिपक्षी पनि विद्यमान व्यवस्थाको पक्षमा रहनु खुसीको कुरा भएको बताए ।

प्रधानमन्त्री ओलीले मधेश प्रदेशको सामाजिक, सांस्कृतिक ऐक्यवद्धता, सहिष्णुता र सदभाव अत्यन्त सुन्दर पक्ष भएको उल्लेख गर्दै यहाँका अनुशासित, चेतनशील तथा विकासप्रेमी नागरिकले नेपालको स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय एकता, स्वाधीनता र स्वाभिमान कायम गर्न पुर्‍याएको योगदानको प्रशंसा गरे ।

संविधानले मधेश प्रदेशलाई स्वायत्तता

प्रदान गरेको र यो स्वायत्तताको सही उपयोग गर्नु सबैको दायित्व रहेको उल्लेख गर्दै प्रधानमन्त्रीले सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको समन्वय, नीति निर्माण र विकासका कार्यहरूलाई प्रभावकारी बनाउन प्रदेश सरकारको विशेष भूमिका रहने बताए ।

यसैबीच नेकपा एमालेको सिरहा जिल्ला अधिवेशनको उद्घाटन गर्दै प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले राजतन्त्र फर्कन्छ भन्ने कुरा दिउँसै देखेको सपना मात्र भएको बताए । राजतन्त्रका पक्षधर कस्ता हुँदा रहेछन् भन्ने कुरा यही चैत १५ गतेको उनीहरूको क्रियाकलापले स्पष्ट पारिसकेको उल्लेख गर्दै नेपाली

जनताले राजतन्त्रलाई नस्वीकार्ने उनले बताए ।

‘राजतन्त्र फर्किन्छ भन्ने कुरा राति देखेको सपना पनि होइन, दिउँसै देखेको सपना हो ’ उनले भने, यो कुनै काम लाग्दैन । चैत १५ गतेको उनीहरूको क्रियाकलापले त्यो सपना भन्न भइसक्यो । ‘राजतन्त्रका पक्षधर कस्ता हुँदा रहेछन् भन्ने नेपाली जनताले देखिसके ओलीले भने, त्यस्ताको हातमा शासन गयो भने देशमा के हुन्छ होला ? तर, जानेवाला छैन । म आम नेपाली जनतालाई ढुक रहन आग्रह गर्दछु ।’

व्यक्तिको धक्का लागेर आगो लगाउने, औषधि निर्माण कम्पनीमा आगो लगाउने, सञ्चारसुहृद्मा आगो लगाउने, भित्र मान्छे थुम्ने आगो लगाएर मान्ने लुप्टापट मञ्चाउनेजस्ता विध्वंसकारी तथा अराजक तत्वलाई कुनै हालतमा स्वीकार गर्न नसकिने प्रधानमन्त्री ओलीले स्पष्ट पारे ।

सरकारको ध्यान सुशासन, विकास र समृद्धिमा केन्द्रित रहेको उल्लेख गर्दै प्रधानमन्त्री ओलीले समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली बनाउने राष्ट्रिय आकांक्षा साकार पार्न आफू लागिपरेको बताए । त्यसका लागि सामाजिक न्याय, समानता, समावेशीता र समानुपातिक प्रणालीलाई अझ प्रभावकारी बनाई लोकतन्त्रलाई मजबुत बनाई छाड्ने उनले सङ्कल्प गरे ।

प्रधानमन्त्री ओलीले सम्बोधनका क्रममा धनुषा र सिरहा जोड्ने हुलाकी सडकको कमला पुल समयमै निर्माण सम्पन्न गरी यातायात सञ्चालन गर्न सरकारले विशेष ध्यान दिएको बताए । कार्यक्रममा एमाले केन्द्रीय सचिव रघुवीर महासेठ, पार्टीका मधेश प्रदेश इञ्चार्ज लीलानाथ श्रेष्ठ, मधेश प्रदेशका भौतिक पूर्वाधार विकासमन्त्री सरोजकुमार यादवलगायतले आ-आफ्नो धारणा राखे थिए । यसअघि प्रधानमन्त्री ओलीले आजै जनकपुरधाममा मधेश प्रदेशसभालाई सम्बोधन गरेका थिए ।

मधेश प्रदेशको राजधानी सांस्कृतिक नगरी
जनकपुरधाम स्थित होटल

ANJANI SUITE

विशेषताहरू

- लक्जरीर्यस रुमहरू
- ठूलो पार्किङ
- जनकपुरधामको रमणीय दृश्य देखिने रुफटप रेष्टुरेन्ट
- EV चार्जिङ स्टेशनको व्यवस्था
- मल्टीक्व्जन रेष्टुरेन्ट, पार्टी हल, कन्फ्रेन्स हल
- विमानस्थलबाट पिकअप एण्ड ड्रपको व्यवस्था

सम्पर्क

९८५४०३०५०२, ९८५४०२७५२५

हनुमान मार्ग, कपालमोचनी सर, जनकपुरधाम-८, धनुषा

सुरक्षित रहौं
रोकथाम गरौं
नियन्त्रण गरौं

डेङ्गी रोग डेङ्गी भाइरसबाट संक्रमित एडिज जातको लामखुट्टेको टोकाईबाट मात्र सर्दछ ।

थोरै मात्र पानी जम्मा भएको माँडामा पनि यो लामखुट्टेले फुल पार्दछ र यसको वृद्धि विकास हुन्छ ।

डेङ्गीका मुख्य लक्षणहरू

उच्च ज्वरो आउनु

जोर्नी र मांशपेशीहरू बेस्तरी दुख्नु

आँखाको मेढी दुख्नु

बेस्तरी टाउको दुख्नु

शरीरमा राता बिमिराहरू आउनु

चाक्काकी लाग्नु वा घाँटा झुट्नु

डेङ्गीका लक्षणहरू देखिएमा के गर्ने ?

स्वास्थ्य संस्थामा गई चिकित्सक वा स्वास्थ्यकर्मीको सल्लाह लिने ।

घरमै बसेर उपचार गर्ने सल्लाह दिएमा ज्वरो घटाउनका लागि र जीउ दुखेको कम गर्नका लागि प्यारासिटामोल बाहेक ब्रुफिन र एसिन जस्ता अन्य औषधीको सेवन नगर्ने ।

अस्पताल भर्ना हुन सल्लाह दिएमा तुरुन्त भर्ना हुने ।

(*चिकित्सकको सल्लाह नलिईकन कुनै पनि औषधी सेवन नगर्ने)

लामखुट्टेले फुल पार्न सक्ने संभावित घर भित्र र तरपारका पानी जमेको ठाउँहरू र पानी राख्ने भाँडाहरू खोजी खोजी सफा गरौं र लामखुट्टेको फुल नष्ट गरौं ।

जनकनन्दिनी गाउँपालिका

खजुरी, धनुषा, मधेश प्रदेश

प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीलाई जैनकपुरमा मायाको चिनो प्रदान गर्नुहुँदै मधेश प्रदेशका सभामुख रामचन्द्र मण्डल ।

तस्बिर:रासस

राष्ट्रपति पौडेलसँग राष्ट्रिय फोटो पत्रकार समूहको भेटघाट

काठमाण्डु । राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलसँग राष्ट्रिय फोटो पत्रकार समूह (एनएफपिजे नेपाल)ले मंगलबार शीतल निवासमा भेटघाट गरेको छ । सो समूहका अध्यक्ष प्रदीपराज वन्तको नेतृत्वमा गएको टोलीले फोटो पत्रकारहरूको योगदान, तस्बिर तथा समाचार सङ्कलनका क्रममा अग्रपङ्क्तिमा खटिँदा हुने सुरक्षा चुनौतीलगायत विविध विषयमा राष्ट्रपति पौडेललाई अवगत गराएको थियो ।

सो अवसरमा राष्ट्रपति पौडेलले सीमित स्रोतसाधन र जोखिमकाबीच कार्यक्षेत्रमा खटिनुहुने फोटोपत्रकारमाथि हुने जोखिम न्यूनीकरण तथा सुरक्षा व्यवस्थाको प्रत्याभूतिका लागि राज्य तथा सम्बन्धित सञ्चार गृह जिम्मेवारी बोधका साथ सचेत र सजग हुनुपर्ने धारणा

व्यक्त गर्नुभयो ।

उहाँले भन्नुभयो, “तपाईंहरूले खिचेका तस्बिरले समाजमा सचेतना फैलाउन र समाचारलाई थप विश्वसनीय एवं तथ्यगत बनाउन महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दै आएको छ ।

यस्तो चुनौतीपूर्ण एवं संवेदनशील क्षेत्रमा खटिनुहुने फोटो पत्रकारहरूको योगदानलाई सम्मानका साथ राज्यले उच्च मूल्याङ्कन गर्नेछ ।”

एनएफपिजे नेपालका अध्यक्ष वन्तले फोटो पत्रकारहरूको सुरक्षा सुनिश्चितताका लागि जीवन बिमालगायत सुविधाहरू उपलब्ध गराइदिने व्यवस्थाका लागि पहल गरिदिन राष्ट्रपति पौडेलसमक्ष अनुरोध गर्नुभयो ।

उहाँले भन्नुभयो, “फ्रन्टलाइनमा खटेर देशभर फोटो पत्रकारिता गरिरहेका साथीहरूले

जोखिम मोलेर जिम्मेवारी निर्वाह गरिरहनुभएको छ, यस किसिमको विषम परिस्थितिमा फोटोपत्रकारहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्न र जीवन बिमालगायत सुविधाका लागि आवश्यक पहल गरिदिनुहुन विशेष अनुरोध गर्दछु ।”

राष्ट्रपति पौडेलले फोटो पत्रकारहरूको मागलाई गम्भीरतासाथ लिनुभएको र सो प्रयोजनका लागि आवश्यक पहल गर्ने आश्वासन दिनुभएको एनएफपिजेका महासचिव धनश्याम श्रेष्ठले जानकारी दिनुभयो ।

सोही अवसरमा एनएफपिजे नेपालको २८औँ वार्षिकोत्सवका अवसरमा आगामी वैशाख १३ गते हुने राष्ट्रिय फोटो पत्रकारिता पुरस्कार-२०२५ विशेष कार्यक्रममा प्रमुख अतिथिका रुपमा सहभागी भइदिन राष्ट्रपतिसमक्ष निमन्त्रणापत्र हस्तान्तरण गरेको अध्यक्ष वन्तले जानकारी दिनुभयो ।

त्यसअवसरमा एनएफपिजे नेपालका वरिष्ठ उपाध्यक्ष लेखबहादुर श्रेष्ठ (सागर), उपाध्यक्ष सुनिल शर्मा, महिला उपाध्यक्ष चन्द्रकला क्षेत्री (भगवती), महासचिव धनश्याम श्रेष्ठ, सचिव प्रविन कुलुङ राई, कोषाध्यक्ष प्रदीपकुमार श्रेष्ठलगायत केन्द्रीय सदस्यहरूको उपस्थिति थियो ।रासस

मातृशिशु मृत्युदर घटाउन मुलुक सफल

काठमाण्डु । मुलुकमा मातृ र नवजात शिशु मृत्युदर घटाउन राज्यलाई सफलता मिलेको छ । हालै सार्वजनिक भएको संयुक्त राष्ट्रसङ्घको प्रतिवेदनमा नेपाल सरकारको सफलता उल्लेख छ ।

नेपालमा प्रतिलाख जीवित जन्ममा १४२ जना आमाको मृत्यु हुने गरेको छ । सन् २००० को तुलनामा यो ७१ प्रतिशतले कम हो । राष्ट्रिय जन्मगणना २०७८ मा एक लाख जीवित जन्ममा १५१ जना आमाको मृत्यु हुने गरेको उल्लेख थियो । प्रतिवेदनअनुसार नवजात शिशु मृत्युदर घटेर प्रतिएक हजारमा १६.६ जना पुगेको छ । आर्थिक सर्वेक्षण २०७९/८० मा नवजात शिशुमृत्युदर प्रतिएक हजारमा २१ रहेको थियो । सन् २०३० सम्ममा नवजात शिशु मृत्युदर प्रतिहजार जीवित जन्ममा १२ प्रतिशतले भन्ने लक्ष्य छ ।

मातृ तथा नवजात शिशुमृत्युदर घटाउन उल्लेखनीय प्रगति भए पनि प्रदेश र जिल्लाबीचका स्वास्थ्य असमानताले धेरै महिला गुणस्तरीय प्रसूति सेवाको पहुँचबाट वञ्चित भएका प्रतिवेदनमा जनाइएको छ ।

प्रतिवेदनअनुसार सन् २००० देखि २०२३ सम्ममा मातृ मृत्युमा विश्वव्यापी रूपमा ४० प्रतिशतले कमी आएको छ । सन् २०१६ पछि सुधारको गति सुस्त भएको छ । रासस

संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय आयोगमा स्वास्थ्यमन्त्रीको सम्बोधन

काठमाण्डु । स्वास्थ्य तथा जनसंख्यामन्त्री प्रदीप पौडेलले संयुक्त राष्ट्रसङ्घको मुख्यालय न्युयोर्कमा आज आयोजित जनसंख्या तथा विकास आयोगको ५८औँ सत्रलाई सम्बोधन गर्नुभएको छ ।

त्यस अवसरमा मन्त्री पौडेलले पछिल्ला तीन दशकमा नेपालले मातृ तथा सुत्केरीसँग सम्बन्धित मृत्युमा महत्त्वपूर्ण प्रगति हासिल गरेको बताउनुभयो । दक्षता तथा परिवार नियोजनका साधनको प्रयोगमा वृद्धि तथा प्रजनन क्षमता र किशोरावस्थाको जन्मदरमा कमी तथा बालविवाह घटाउनसमेत नेपालले सफलता पाएको मन्त्री पौडेलले बताउनुभयो ।

“नेपाल आफ्नो स्वास्थ्य प्रणाली सबल बनाएर हरेक नागरिकलाई स्वास्थ्य सुविधा प्रदान गर्न प्रतिबद्ध छ”, मन्त्री पौडेलले भन्नुभयो, “तर, यो हामी एकलैले मात्र गर्न सम्भव छैन ।” उहाँले अन्तर्राष्ट्रिय सहकार्य र ऐक्यबद्धताबाट मात्र सम्भव रहेकामा जोड दिनुभयो । स्वास्थ्य क्षेत्रमा बजेटको सीमितता तथा प्रतिव्यक्ति स्वास्थ्य खर्च विश्वव्यापी दरका तुलनामा कम

भएका कारण ग्रामीण क्षेत्रमा पर्याप्त पूर्वाधार विकास तथा स्वास्थ्य संस्थाको कमी हुनाले स्वास्थ्य पहुँचमा कठिनाई भोग्नु परेको मन्त्री पौडेलको भनाइ थियो ।

जलवायु परिवर्तनका कारण नेपालको स्वास्थ्य क्षेत्रले कठिनाई बेहोर्नु परेको बताउनुभयो । स्वास्थ्य तथा जनसंख्यामन्त्रीको निजी सचिवालयका अनुसार विकास सहायतामा कमीका कारण नेपालजस्ता देशले चुनौतीको सामना गर्नुपरेरहेको उहाँले बताउनुभयो ।

“यो समस्या सम्बोधन गर्न हामी नेपाललाई विकास सहायता वृद्धिका लागि विशेष जोड दिन्छौं”, मन्त्री पौडेलले भन्नुभयो ।रासस

काठमाण्डु । नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत समाजवादी) को केन्द्रीय सदस्य सावित्री मल्ल विगत एक वर्षदेखि कर्णाली प्रदेश (महिलातर्फ)बाट सङ्घीय संसद, राष्ट्रियसभाको सांसद हुनुहुन्छ । तत्कालीन सतारुढ गठबन्धनको राष्ट्रियसभाको सदस्यमा उम्मेदर हुनुभएकी सांसद मल्लले नेकपा (एमाले)की नेत्री विमला शाहीलाई पराजित गर्नुभएको थियो । उहाँले विस २०४२ देखि महिला आन्दोलनबाट राजनीतिक यात्रा सुरु गर्नुभएको हो । (सांसद मल्लसँग राससका समाचारदाता सुशील दर्नालले गर्नुभएको कुराकानीको सम्पादित अंश)

महिलाका सवालमा संविधान पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन भएको छैन । संविधानको धारा ३८ को ‘महिलाको हक’मा ‘राज्यका सबै निकायमा महिलालाई समानुपातिक, समावेशी सिद्धान्तका आधारमा सहभागी हुने हक हुनेछ’ भनिए पनि त्यसको पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन हुनसकेको छैन । त्यसैगरी प्रतिनिधिसभाको सवालमा धारा ८४ मा व्यवस्था गरिएको ‘सङ्घीय संसद्वा प्रतिनिधित्व गर्ने प्रत्येक राजनीतिक दलबाट निर्वाचित कुल सदस्य सत्-याको कम्तीमा एकातिहाइ महिला हुनुपर्ने’ व्यवस्था भने कार्यान्वयन भएको छ । यी विषय मन्त्रिपरिषद् गठनको सवालमा पनि लागू हुनुपर्छ । धारा ९१ र ९२ पनि संशोधन गरेर महिलामैत्री बनाउन जरुरी छ । महिला, दलित, मधेसी, आदिवासी, जनजातिलगायत उत्पीडित समुदायको सवालमा भएका संवैधानिक अधिकारको कार्यान्वयनसँगै थप अधिकारको निम्ति एकजुट भएर सङ्घर्ष गर्नुपर्ने बेला पनि आएको छ ।

देशमा रोजगारी सुजनाका लागि सरकारले योजना बनाएर कार्यान्वयन गर्नुपर्छ । हचुवाका भ्रमा सरकार अगाडि बढ्नु हुँदैन । जनताका काम आवश्यकताका आधारमा गर्नुपर्छ । अहिले जनताले रोजगारी खोजिरहेका छन्, उनीहरूलाई रोजगारीको व्यवस्था गर्नका निम्ति बन्द भएका उद्योग सञ्चालन गर्नुपर्छ । बन्द हुने अवस्थामा पुगेका कलकारखानालाई

सरकारले जोगाउन सक्नुपर्छ । सङ्घीय सरकारले पछाडि पारेको कर्णाली प्रदेशलाई बजेटमा प्राथमिकता दिनुपर्छ । यो प्रदेशको विकासका लागि मेरो तर्फबाट भएका व्यक्ति गरिरहेकी छु । यो प्रदेशबाट प्रतिनिधित्व गर्ने सबै माननीयहरूले प्रदेशको विकासका लागि पहल गर्नुपर्छ । समृद्ध कर्णाली, सुखी कर्णाली बनाउने मेरो सपना छ ।

सांसद भएको एक वर्ष भयो । नेपालको संविधानले राष्ट्रियसभाको व्यवस्था गरेको छ । संविधानले राष्ट्रियसभालाई स्थायी प्रकृतिको व्यवस्थापकीय अङ्गका रूपमा परिकल्पना गरेको छ । संविधानले नै खासगरी सीमान्तकृत, लोपोन्मुख समुदायको राष्ट्रको शासन व्यवस्थामा सहभागिता गराई समावेशी र लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्थाको स्थापना र विकासका लागि राष्ट्रियसभाको आवश्यकता औल्याएको छ । हामी राष्ट्रियसभाका सांसद, प्रदेशसभाका सदस्य, स्थानीय तहका प्रमुख र उपप्रमुखको मतबाट सांसद बनेका

वामपन्थी एकतामा अध्यक्ष दाहालको जोड

काठमाण्डु । नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)का अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ले विभाजित वामपन्थी शक्तिलाई वैचारिक र सांस्कृतिक ढङ्गले एकताबद्ध गर्न प्रगतिशील लेखकहरूले नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्नसक्ने बताउनुभएको छ ।

प्रगतिशील लेखक सङ्घको १३ औँ राष्ट्रिय सम्मेलनबाट निर्वाचित कार्यसमितिप्रति मंगलबार बधाई ज्ञापन गर्दै उहाँले वामपन्थी शक्ति एकजुट हुनुपर्नेमा जोड दिनुभयो । अध्यक्ष दाहालले त्यतिबेलाको पार्टी एकता जोगाउन नसके पनि एकताको भ्रण्डा छोड्न हुँदैन भन्नेमा माओवादी प्रष्ट रहेको बताउनुभयो । “माओवादीको केन्द्रीय समितिले वामपन्थी

एकताको प्रयास छाड्न हुँदैन भन्ने नीति नै पारित गरेको छ । हिजो विभाजन भएकाले अब एकता असम्भव भनेर सोच्नु मार्क्सवादी चिन्तन हुँदैन”, उहाँले भन्नुभयो । कम्युनिष्ट आन्दोलनमा स्थापनाकालदेखि विचारमा

बहस, विवाद र सङ्घर्ष हुँदै आएको उल्लेख गर्दै सङ्घर्षका बीचमा नै कम्युनिष्ट आन्दोलनको विकास हुने बताउनुभयो । सोमबार सम्पन्न सम्मेलनले देवीदुवाल क्षेत्रीको अध्यक्षतामा नयाँ केन्द्रीय समिति चयन गरेको हो ।रासस

मन्त्रिपरिषद्वा पनि ३३ प्रतिशत महिला सहभागिता हुनुपर्छ: सांसद मल्ल

काठमाण्डु । नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत समाजवादी) को केन्द्रीय सदस्य सावित्री मल्ल विगत एक वर्षदेखि कर्णाली प्रदेश (महिलातर्फ)बाट सङ्घीय संसद, राष्ट्रियसभाको सांसद हुनुहुन्छ । तत्कालीन सतारुढ गठबन्धनको राष्ट्रियसभाको सदस्यमा उम्मेदर हुनुभएकी सांसद मल्लले नेकपा (एमाले)की नेत्री विमला शाहीलाई पराजित गर्नुभएको थियो । उहाँले विस २०४२ देखि महिला आन्दोलनबाट राजनीतिक यात्रा सुरु गर्नुभएको हो । (सांसद मल्लसँग राससका समाचारदाता सुशील दर्नालले गर्नुभएको कुराकानीको सम्पादित अंश)

महिलाका सवालमा संविधान पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन भएको छैन । संविधानको धारा ३८ को ‘महिलाको हक’मा ‘राज्यका सबै निकायमा महिलालाई समानुपातिक, समावेशी सिद्धान्तका आधारमा सहभागी हुने हक हुनेछ’ भनिए पनि त्यसको पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन हुनसकेको छैन । त्यसैगरी प्रतिनिधिसभाको सवालमा धारा ८४ मा व्यवस्था गरिएको ‘सङ्घीय संसद्वा प्रतिनिधित्व गर्ने प्रत्येक राजनीतिक दलबाट निर्वाचित कुल सदस्य सत्-याको कम्तीमा एकातिहाइ महिला हुनुपर्ने’ व्यवस्था भने कार्यान्वयन भएको छ । यी विषय मन्त्रिपरिषद् गठनको सवालमा पनि लागू हुनुपर्छ । धारा ९१ र ९२ पनि संशोधन गरेर महिलामैत्री बनाउन जरुरी छ । महिला, दलित, मधेसी, आदिवासी, जनजातिलगायत उत्पीडित समुदायको सवालमा भएका संवैधानिक अधिकारको कार्यान्वयनसँगै थप अधिकारको निम्ति एकजुट भएर सङ्घर्ष गर्नुपर्ने बेला पनि आएको छ ।

देशमा रोजगारी सुजनाका लागि सरकारले योजना बनाएर कार्यान्वयन गर्नुपर्छ । हचुवाका भ्रमा सरकार अगाडि बढ्नु हुँदैन । जनताका काम आवश्यकताका आधारमा गर्नुपर्छ । अहिले जनताले रोजगारी खोजिरहेका छन्, उनीहरूलाई रोजगारीको व्यवस्था गर्नका निम्ति बन्द भएका उद्योग सञ्चालन गर्नुपर्छ । बन्द हुने अवस्थामा पुगेका कलकारखानालाई

संसारको जोगाउन सक्नुपर्छ । सङ्घीय सरकारले पछाडि पारेको कर्णाली प्रदेशलाई बजेटमा प्राथमिकता दिनुपर्छ । यो प्रदेशको विकासका लागि मेरो तर्फबाट भएका व्यक्ति गरिरहेकी छु । यो प्रदेशबाट प्रतिनिधित्व गर्ने सबै माननीयहरूले प्रदेशको विकासका लागि पहल गर्नुपर्छ । समृद्ध कर्णाली, सुखी कर्णाली बनाउने मेरो सपना छ ।

सांसद भएको एक वर्ष भयो । नेपालको संविधानले राष्ट्रियसभाको व्यवस्था गरेको छ । संविधानले राष्ट्रियसभालाई स्थायी प्रकृतिको व्यवस्थापकीय अङ्गका रूपमा परिकल्पना गरेको छ । संविधानले नै खासगरी सीमान्तकृत, लोपोन्मुख समुदायको राष्ट्रको शासन व्यवस्थामा सहभागिता गराई समावेशी र लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्थाको स्थापना र विकासका लागि राष्ट्रियसभाको आवश्यकता औल्याएको छ । हामी राष्ट्रियसभाका सांसद, प्रदेशसभाका सदस्य, स्थानीय तहका प्रमुख र उपप्रमुखको मतबाट सांसद बनेका

यो सभामा आएका विधेयकलाई हामीले गहिरो गरी अध्ययन गरेर, छलफल गरेर मात्र पारित गर्ने गरेका छौं । ऐन, कानुन वा नियम बनाउँदा यो सभाले सकेसम्म समावेशिताको विषयमा महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दै आएको छ । राष्ट्रियसभाको मुख्य विशेषता भनेको सभा समयमै सञ्चालन गर्नु हो ।

म राष्ट्रियसभाअन्तर्गतको ‘विकास, आर्थिक मामिला तथा सुशासन’ समितिको सदस्यमा रहेर काम गरिरहेकी छु । यो समितिले नेपालको अर्थव्यवस्था, सार्वजनिक वित्त, पूर्वबजेट छलफल, शासकीय सुधार तथा सुशासन प्रवर्द्धन, सूचना प्रविधि तथा नवप्रवर्तनसम्बन्धी विषयमा काम गर्ने गरेको छ । समितिले विकास आयोजना, दिगो विकास, समन्वयात्मक एवं सन्तुलित विकास, लगानी र जनस्त्ा व्यवस्थापनमा पनि काम गर्दै आएको छ । समितिको पनि मुख्य विशेषता भनेको समयमै बैठक सुरु गर्नु हो । अहिलेसम्म गणपूरक नपुगेर बैठक स्थगन गर्नुपरेको छैन । कुनै पनि विषयमा विस्तृत रूपमा छलफल हुन्छ । स्थानीय, प्रदेश र सङ्घीय सरकारबीच एकरूपता र समन्वय नभएका कारण संविधानको पूर्ण कार्यान्वयन हुनसकेको छैन । नेपालको संविधानको धारा १६ देखि ४६ सम्म ३१ वटा मौलिक हकको व्यवस्था गरिएको छ । मौलिक हकअन्तर्गतका कतिपय कानुन बन्न बाँकी छ । संविधानलाई आवश्यकताका आधारमा संशोधन गरेर समय सान्दर्भिक बनाउनुपर्छ । जस्तो संविधानको धारा ७० मा ‘राष्ट्रपति र उपराष्ट्रपति फरक-फरक लिङ्ग वा समुदायको हुने’ भनिएको छ । यसलाई संशोधन गरेर राष्ट्रपति र उपराष्ट्रपतिमध्ये एक जना अनिवार्य महिला हुनुपर्ने व्यवस्था गर्नुपर्छ । यद्यपि हाम्रो पार्टीले संविधान संशोधन गर्नुपर्ने विषयका बारेमा नेता तथा सांसद प्रकाश ज्वालाको नेतृत्वमा कार्यदल गठन गरेको । कुन-कुन विषयमा संशोधन गर्नुपर्ने भन्ने विषय पार्टीले छिट्टै दुव्र्रो लगाउने छ ।

सङ्घीयतालाई अभ्रै सुदृढ र बलियो बनाउनका लागि सदाचार नीति बनाएर कार्यान्वयन गर्नुपर्छ । रासस

मधेश प्रदेश सरकार

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय

प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र

जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल

बोलपत्र रद्द गरिएको सूचना ।

(सूचना प्रकाशित मिति: २०८१/१२/२७)

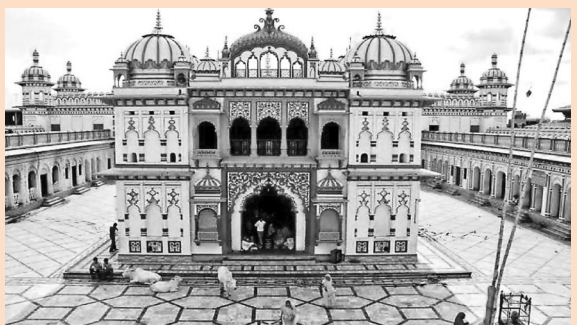
यस प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र जनकपुरधाम, धनुषाको मिति २०८१/१२/२० गतेको निर्णयानुसार तपसिलको ठेक्काहरूको बोलपत्र प्राविधिक परिक्षणमा उतिर्ण नभएकोले सो बोलपत्र अस्वीकृत भएको व्यहोरा सबै सरोकारवालालाई जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

तपसिल:

1. IFB NO. MP/PHLMC/NCB/GOODS-2/2081-082 The Procurement and Supply Of Medicines For Sexually Transmitted Disease.

2. IFB NO. MP/PHLMC/NCB/GOODS-9.1/2081-082 The Procurement and supply of Medicines for Non-communicable Diseases (Package 1)

3. IFB NO. MP/PHLMC/NCB/GOODS-11.1/2081-082 The Procurement and supply of Medicines for Non-communicable Diseases (Package 1)

अन्यत्र गरेको पापबाट जनकपुरधाममा मुक्ति पाउन सकिन्छ । जनकपुरधाममा गरेको पापबाट मुक्ति पाउने स्थान अन्यत्र छैन ॥

सम्पादकीय

जनकपुरधामलाई ध्यान देउ सरकार

नेपालमा धार्मिक पर्यटकीय स्थलको रूपमा प्रमुख पशुपतिनाथ, जानकी मन्दिर, लुम्बिनी, मुक्तिनाथलगायतका स्थलहरु छन्। सीतामाताको जन्मस्थलको रूपमा जनकपुरधामको संसारभरि नै पहिचान छ। रामायणमा वर्णन गरिए अनुसार जनकपुरधामले संसारभरि प्रसिद्धि पाएको छ। त्रेतायुगमा भगवान सीताको अयोध्याका राजकुमार भगवान रामसित विवाह भएको थियो। त्यो विषय रामायणमा वर्णित छ। सीतामाताको जन्मस्थल तत्कालीन मिथिला रहेको बताइएको छ। सीता मातासित जोडिएका स्थलहरुको सीताधाम अनुसन्धान भएको छैन। रामायणमा उल्लेख गरिएका वीरधाम बिबाहमहोत्सवसित जोडिएका स्थलहरुको खोजी गर्न आवश्यक छ। सीतामाताको विवाह मणिमण्डपमा भएको मान्यता छ। तर त्यसको प्रमाणित पक्षको खोजी भएको छैन। मान्यता अनुसारको स्थलको विकास पनि भएको छैन। धनुषाधाममा धनुषको टुक्रा खसेको मान्यता छ। तर त्यो स्थलको पर्यटकीय दृष्टिकोणले विकास गरिएको छैन। सीताको जिवनसित जोडिएका पक्षहरुको विकास गर्न आवश्यक छ। भारतको बिहार राज्यको सीतामढी जिल्लामा पुनौराधामलाई भारतीयहरुले सीतामाताको प्रकाट्यस्थलको रूपमा स्थापित गरिसकेका छन्। त्यहाँ पनि सीतामाता प्रकट भएको ठोस प्रमाण छैन। तर त्यसलाई प्रकाट्यस्थलको रूपमा भारतीयहरुले गरेको दाबीलाई नेपाली पक्षले पनि समर्थन गरेको कारण बल मिलेको छ। भारत सरकारले त्यहाँको विकासमा अब्बौँ रूपैयाँ खर्च गरिरहेको छ। अयोध्यामा भगवान रामको मन्दिर बनेपछि हिन्दू पर्यटकहरुको भारी भीड लाम थालेको छ। अयोध्यामा भगवान रामललाको दर्शन गर्ने श्रद्धालुहरु मध्ये अधिकांशले सीतामाताको दर्शन गर्न चाहन्छन्। भारत सरकारले सीतामढीको पुनौराधामलाई अयोध्यासित जोड्न ४ लेनको सडक निर्माण गर्न थालेको छ। त्यो तीन वर्ष भित्र पुराहुने बताइएको छ। नेपाली सीमा भिट्टामोडदेखि उत्तरपदेशको सीमा सम्मको २ सय ४० किलोमिटर लामो सडक निर्माणको ठेक्का पनि भारत सरकारले लगाइसकेको छ। भारतको राजधानी नयाँदिल्लीसित सीतामढीलाई द्रुत रेलमार्गीसित जोडिन थालिएको छ। १२ घण्टामा रेलबाट सीतामढीबाट दिल्ली पुग्नेछ। तर जनकपुरधामप्रति नेपाल सरकार पूर्ण रूपमा उदासीन छ। भारतीय सीमासित जोडिने जनकपुरधाम भिट्टामोड सडकलाई ४ लेनको बनाउन अनिवार्य छ। सडकको काममा अत्यधिक ढिलाइ भइरहेकाले त्यसलाई समयमै पूरा गराउन सरकारले विशेष ध्यान दिनुपर्छ। जानकी मन्दिरको संरक्षण संबर्द्धनमा सरकारले विशेष ध्यान दिन आवश्यकछ। जानकी मन्दिरमा आफू खुशी गरिने विभिन्न निर्माण लगायतका कार्यहरुले पुरातात्विक महत्वमाथि नै संकट उत्पन्न भएको छ। मन्दिरको संरक्षणका लागि सरकारले ध्यान दिएको छैन। जानकी मन्दिरलाई जोगाएर समयानुकूल व्यवस्थापन गर्न सके पर्यटनको क्षेत्रमा उलेख्य उपलब्धि हुन सक्छ। रामयणमा वर्णन गरिएका स्थलहरु जनकपुरधाम र वरिपरि रहेकाले त्यसको खोजी र संरक्षण गर्न सरकारले ढिलाइ गर्न हुँदैन।

डा. भोगेन्द्र मिश्र

निराशाको चरम अवस्थामा रहेका नेपालीले फागुन २५ गते राजालाई गरेको स्वागतपछाडि देशमा नयाँ खालको बहस सुरु भएको छ। आशातीत रूपमा विकास निर्माणले गति लिन नसकेको सन्दर्भमा यो बहस कुन व्यवस्था राम्रो भन्ने विषयमा केन्द्रित छ। लोकतन्त्र पक्षधरहरुले देशमा भएको पछिल्लो व्यवस्था परिवर्तनपछाडि देशमा केही मात्रामा भए पनि विकास भएको भन्ने गरेका छन्। राजतन्त्रवादीले भने नेपालमा भएको हालको विकासलाई समय र प्रविधिके त्याएको विकासको बाछिटा मात्रै ठान्छन्।

नयाँ राजनीतिक दलले राजतन्त्रलाई खुला समर्थन नगरे पनि विकासको सन्दर्भमा उस्तै दृष्टिकोण राखेको पाइन्छ। यो कसले गर्दा भएको विकास हो ? लोकतन्त्र पक्षधर दलले काम नगरेको वा गरेको प्रमाणित गर्नु अत्यन्त पेचिलो र जटिल विषय हो। हालसम्म सन् १९९० पछि गरिएको भनिएका तथ्यांक प्रस्तुत गरिएका सयौं लेख प्रकाशित छन् तर कसैले यसमा विधिसम्मत अध्ययन गरेको प्रमाण भेट्दैन। यस सम्बन्धमा कुनै अनुसन्धान केन्द्रले स्वतन्त्र रूपमा विश्वसनीय अध्ययन गर्न आवश्यक छ।

यस लेखमा कोरा तथ्यांक मात्र प्रस्तुत नगरी तत्कालीन अवस्थामा नेपाल र विश्व परिवेशसँग ढाँजेर तुलनात्मक तथ्यांकसहित विश्लेण गर्न कोसिस गरिएको छ, जुन अनुसन्धान पद्धति अनुसर्षको पूर्ण अध्ययन भने होइन तर कोरा तथ्यांक मात्रै प्रस्तुत गर्नु भन्दा केही हदसम्म विश्वासिलो घने छ।

पहिला लागौं, केही तुलनात्मक तथ्यांक विश्लेषणमा।

१) विद्युतीकरण

विद्युत् उपलब्ध भएको संख्या सन् १९९० मा संसारभरको औसत ७० प्रतिशतबाट २०२२ मा ९१ प्रतिशत (थपिएको २१ प्रतिशत) पुगेको छ। नेपालको हिसाव गर्ने हो भने सोही अवधिमा ३० प्रतिशतबाट संसारभरिको औसतभन्दा माथि भन्डै ९९ प्रतिशत (थपिएको ६९ प्रतिशत) रहेको छ। विद्युतीकरणमा यति ठुलो फड्को मार्नुमा सन् १९९० अगाडि र पछाडिको प्राविधिक परिवर्तन मात्रै नभई देशभित्रको राजनीतिक परिवर्तनसँगै वि.सं. २०४८ पछाडिको पहिलो सरकारले निजी क्षेत्रलाई विद्युत् विकासमा लगानी गर्न दिने नीति लिनुको परिणाम हो।

साक्षरताको कुरा गर्दा विश्वभरिको औसत साक्षरता सन् १९९० बाट २०२२ मा ७६ प्रतिशतबाट ८७ प्रतिशत (प्लस ११) पुग्यो भने नेपालको ३३ प्रतिशतबाट ७२ प्रतिशत (प्लस ३९ प्रतिशत) भन्दा माथि पुगेको छ। यस अवधिमा हामी विश्वको औसत साक्षरता दरको नजिक पुगेका छौं। यसमा पनि प्राविधिको ठुलो रोल देखिँदैन।

एसियामा सन् १९६० र १९७० को दशकमा भएको हारि क्रान्तिले गर्दा भएको उत्पादकत्व वृद्धि कुनै नेपालले सन् १९९० कुनूपन्यो। तथ्यांक नेहेरी कतिपयले भन्छ—उतिबेला धान नियात गर्ने देश अहिले आयात गर्छौं। उतिबेला पहाड र हिमालमा रहेको दुइतिहाइ जनसंख्यालाई भोकमरीमा पारेर निर्यात गरिन्थ्यो, उत्पादन र उत्पादकत्व धेरै भएर होइन, बाटोको अभावमा ढुवानी गर्न नसकी धान निर्यात गर्नुपरेको थियो।

दोस्रो विश्वयुद्धपछाडि संसारभरि व्यापक विस्तार भएको टेलिफोन र टेलिभिजन सन् १९९० को दशकसम्म युरोप र अमेरिकामा ९० प्रतिशतभन्दा धेरै घरमा पुगेको थियो। नेपालमा किन १.२५ प्रतिशत घरमा सीमित भयो होला। यो प्राविध त उतिबेले विकास भएको थियो, सीमित घनाद्वि र दरबारियाहरुको घरमा त नेपालमा पनि पुगेको थियो। नेपाल टेलिभिजन स्थापना गर्नुअगाडि दरबारमा दूरदर्शन लगायत विदेशी टीभी च्यानलहरु उपलब्ध थिए। प्राविध तिवेला पनि थियो, तर जनतालाई उपलब्ध गराइएन। एसियामै पहिलोपटक बनेको भनिएको फर्पिङ जलविद्युत् योजना अहिले पनि छ, यसको बिजुली किन सर्वसाधारणले पाएनन् ? एकपटक सोस्नुस्, प्राविध विकासले मात्रै घर-घरमा सेवा-सुविधा नपुग्ने रहेछ, यसलाई अपनाउने उपयुक्त नीति तय गरी कार्यान्वयनमा नगएसम्म खासै केही हुँदैन।

सन् १९९० को परिवर्तनअगाडि विश्वबजारमा उपलब्ध प्राविध, त्यसको प्रयोग वा चेतनाको विकासलाई वीरगन्ज, सुनौली वा तातोपानीमा राखियो। यो भनेको, नेपालमा यस्ता सुविधा सर्वसाधारणका लागि खुला गरिएन। सन् १९९० को परिवर्तनपछि मात्रै राज्यसत्तामा आएकाले नागरिकका लागि यस्तो सुविधा खुला गरे।

त्यतिबेला अवलम्बन गरेको नीतिगत परिवर्तनका कारण हाल हामीले विश्वभर उपलब्ध उच्चतम प्राविध नेपालमा प्रयोग गर्न पाएका छौं।

विश्वभरिको औसत साक्षरता सन् १९९० बाट २०२२ मा ७६ प्रतिशतबाट ८७ प्रतिशत (प्लस ११) पुग्यो भने नेपालको ३३ प्रतिशतबाट ७२ प्रतिशत (थपिएको ३९ प्रतिशत) भन्दा माथि पुगेको छ। यस अवधिमा हामी विश्वको औसत साक्षरता दरको नजिक पुगेका छौं। यसमा पनि प्राविधिको ठुलो रोल देखिँदैन।

हाल नेपालमा भन्डै शतप्रतिशत बसोबासयोग्य भूभागमा मोबाइल नेटवर्क उपलब्ध छ। सन् २०२१ को जनगणनाको तथ्यांक अनुसार ७३ प्रतिशतभन्दा धेरै नेपालीले मोबाइल फोन प्रयोग गरिरहेका छन्। जबकि डाटापोर्टलको तथ्यांक अनुसार सन् २०२४ मा संसारभरि जम्मा ७०.५ प्रतिशत मानिसले मोबाइल फोन प्रयोग गर्छन्। 'जीएसएमए इन्टेलिजेन्स'को पछिल्लो प्रतिवेदन अनुसार अफ्रिकाको सब-सहारा क्षेत्र (नेपालजस्तै अतिकम विकसित देश भएको क्षेत्र) मा भने २०२३ को अन्त्यसम्मको तथ्यांक अनुसार जम्मा ४४ प्रतिशत मानिसले मोबाइल फोन प्रयोग गर्छन्। एकै समयमा उपलब्ध प्राविध नेपालमा किन संसारको औसतभन्दा माथि भयो र सब-सहारा क्षेत्रमा किन भएन ? सोफोको उत्तर छ, प्राविधिको विकासले मात्रै उपलब्धता र प्रयोग बढ्न सक्दैन। यसको विकास र प्रयोगमा विविध अड्चन रहेका हुन्छन्।

सन् १९९० सम्म राज्यद्वारा खडा गरिएका विविध अड्

चन थिए, तिनलाई सन् १९९० को परिवर्तनपछाडि बिस्तारै फुकाउँदै लगेकाले हालको अवस्थामा पुगेका हौं, प्राविध विकास हुँदैमा सबैतिर प्रयोगमा आउन सक्दैन वा दिँदैन।

नागरिकमा देखिएको असन्तुष्टि ?

तथ्यांक हेर्दा देशमा थुप्रै काम भएको देखिन्छ तर जनता किन असन्तुष्ट छन् ? किन नेतृत्वलाई तथानाम गाली गरिरहेका छन् तर युवापुस्ता ? यसको जवाफ हो — सन् १९९० पछाडि हामीकहाँ जे जति विकास भयो, त्यसमा ठुला दलका शीर्ष नेतृत्वले केही हदसम्म नीति परिवर्तन र खुला अर्थतन्त्र लागु गर्नेबाहेक खासै केही गरेनन्। यिनले अंगीकार गरेको खुला बजारको नीति र खोलेको वैदेशिक रोजगारको ढोकाको प्रभाव हालको विकास हो।

पछिल्लो सभैले नागरिकको अवस्था परिवर्तन भएको तर राजनीतिले बाटो नसमातेको भन्ने देखाउँछ। बरु शीर्ष नेतृत्व चरम भ्रष्टाचारमा लीन भयो। हाल भएको विकासको श्रेय खालि हामीले अंगीकार गरेको व्यवस्था र यससँग आएको नीतिलाई दिनुपर्छ। यो व्यवस्था ल्याउने बिन्दुसम्म यिनको योगदान रहेको छ, त्यस पछाडिको विकास बजारले गयो। देशले अंगीकार गरेको सकारात्मक व्यवस्थाले गर्दा निजी क्षेत्रले केही हदसम्म विकास गर्न सक्यो, वैदेशिक रोजगारी खुल्यो, नागरिकमा आम्दानीको स्रोत बढ्यो।

रिगले केही गरेनन् भन्ने कुराको प्रमाणस्वरूप केही थप दृष्टान्त :

दृष्टान्त १

विविध कारणले मानिसको आम्दानी बढ्न थालेपछि गाउँबाट सहरमा बसाइँसराइ बढ्न थाल्यो। त्यति बेला

नेतृत्वले व्यवस्थित सहरीकरणका लागि योजना तर्जुमा गर्न सकेको भए आज हामीले अस्तव्यस्त सहर भोग्नुपर्दैनथ्यौं।

दृष्टान्त २

शिक्षा सबैको पहुँचमा थिएन, नीतिगत रूपमा प्राथमिकतामा राखियो, वैदेशिक सहयोग पनि प्राप्त भयो र कार्यान्वयन पनि गरियो। फलस्वरूप विद्यालय खुले, शिक्षा सबैको पहुँचमा पुऱ्याइयो तर न गुणस्तरीय शिक्षाका लागि उपयुक्त पाठ्यक्रम विकास गरियो न त शिक्षकको दक्षता विकास गर्न सकियो। फलतः सबैको पहुँचमा पुगे पनि जनताले गुणस्तरीय शिक्षा पाएनन्।

सडक पूर्वाधार

२०४६ पछाडि नै हो देशका ९० प्रतिशत जनताले बुल्डोजर, क्रेन लगायत पूर्वाधार निर्माणमा प्रयोग हुने भीमकाय औजार देखेको। गाउँ-गाउँमा गएर तिनले बाटो खने तर योजनाविना देशैभरि पहिरो र बाढीको प्रकोप बढ्नुमा एउटा कारण यो पनि हो। बाटो बन्यो तर त्यो बाटो धेरैको काल पनि भयो। नेतृत्वले यसलाई योजना बनाएर दिगो विकासको बाटो कोर्नुपर्थ्यो, त्यसो भएन।

राजनीतिक नेतृत्वले विकास पूर्वाधारका लागि दिगो प्रणाली स्थापना गर्न र क्षमता विकास गर्न सकेनन्। विकास गरिएका परियोजना आफू नजिकको ठेकदारलाई पार्न, योजना र निर्माणभन्दा त्यसबाट आउन सक्ने कमिसनमा नेतृत्वको स्थान गयो। फलस्वरूप देशमा भ्रष्टाचार व्यापक भयो। सँगसँगै नातावाद तथा चरम राजनीतीकरण गरियो र अन्त्यमा प्रणाली नै बदनाम बन्न पुग्यो। जुन अहिलेको

असन्तुष्टिको कारण बन्न पुग्यो। दलको नेतृत्व यति भ्रष्ट नभएको र यति धेरै राजनीतीकरण नगरिएको भए यति नै विकास हुँदा यति धेरै असन्तुष्टि नहुन सक्थ्यो।

नागरिक असन्तुष्टि प्रकटको बाटो

यसरी बढेको असन्तुष्टिका कारण पछिल्लो निर्वाचन (२०७९) मा राखपा, बालेन वा हर्क लगायतको आकर्षण बढ्यो। यो युवा जमातको ठुलो हिस्सा आजभीरालि ‘राजा आउ देश बचाउ’ भन्ने नारा लगाएको देखिन्छ, सुनिन्छ। उनीहरूको आशा छ, राजा आएर भ्रष्ट नेतालाई जेल हाल्छन्। देशमा स्थायित्व हुनेछ र विकास निर्माणले गति लिनेछ, वा उद्योग-धन्दा खुलाउनेछन् र रोजगारी बढ्नेछ। उनीहरूलाई लागेको छ, राजाले अभिभावकत्वको भूमिका निभाउनेछन्, देशभित्र मात्रै होइन विदेशमा समेत देशको इज्जत बढ्नेछ।

यसैबिच राजतन्त्र पक्षकाले हजारौँ राजा (हाल स्थानीय तहमा रहेका अध्यक्ष वा मेयरहरूलाई भनिएको होला)को सड्डा एउटा राजा पार्न भनेका छन्।

त्यसै अवसरमा पूर्वदरबारियाले महेन्द्रकालीन टूलीबस, बाँसबारी छाला-जुता कारखाना लगायतको उदाहरण दिँदै नेपाल पहिला स्वर्ग थियो भन्ने भाष्य स्थापित गर्न खोजेको देखिन्छ। यसैबिच दलहरूले हिलो छ्यापाछ्वा खो गरेर अर्कोभन्दा आफू राम्रो देखिने दौधमा लाग्दा सबैको मुखमा हिलो देखिएको छ। राजावादीले गरेको राजाको राम्रो प्रचार र दलहरूले आफू-आफूमा गरेको हिलो छ्यापाछ्यापले गर्दा एउटा जमात वा पुस्तालाई राजाको कितामा पुर्‍याउन ठुलो सहयोग मिलिरहेको छ। यस्तो जमात वा पुस्ता टिट्कटक्का ३० सेकेन्डको

भिडियो हेरेर धारणा बनाउँछ। यो पुस्तालाई देशको पहाड र हिमालको दुईतिहाइ जनसंख्यालाई भोकै राखेर तराईको धान भारत निर्यात गरिन्थ्यो भन्ने कसैले बुझाएन, खालि निर्यात मात्रै देखाइयो। बोकेर ल्याएका सवारी-साधन काठमाडौँमा चलाएको कुरा बुझाइएन, अव्यवस्थित सहरीकरण अगाडिको प्रकृतिले भरिपूर्ण काठमाडौँको सडकमा गुडेको एउटा कारको फोटो देखाइयो।

हाल एकातर्फ राजा आएर चरम भ्रष्टाचारमा लिप्त नेतृत्वलाई भ्रष्टाचारी करार गरेर जेल हाल्नेछन् र फोटोमा देखाएजस्तै देश बनेछ भनेर प्रचार गरिएको छ, अर्कोतर्फ हालको नेतृत्व सुध्रिने कुनै छनक देखिएको छैन, त्यसैले पछिल्लो पुस्ता सडकमा ओर्लन तनयार देखिएको छ।

राजा फर्के भने के होला ?

राजा फर्के भने के हुन्छ, कसरी विकास गर्छन्, उनको रोडम्याप के हो ? केही बाहिर आएको छैन तर संसारभरिको प्रचलन हेर्दा राजसंस्थाका दर्जनौँ मोडल उपलब्ध भए पनि नेपालको इतिहास र राजा समर्थकको कुरा सुन्दा दुईगुम्मे एक मोडलमा आउन सक्छन्।

१) पूर्ण राजतन्त्र : २०४६ अगाडिको मोडल र २०५९-२०६३ सम्म ज्ञानेन्द्रले अपनाएको मोडल अर्थात् सम्पूर्ण शाक्ति आपत्मा निहित राखेर राज्य सञ्चालन गर्ने मोडल।

२) संवैधानिक राजतन्त्र : २०४६ बाट २०५९ सम्मको जस्तै संवैधानिक राजतन्त्र।

पहिलो मोडल लागु भएको अवस्था अहिलेसम्म राजा आउनुपर्ने पक्षमा रहेको दल राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी वा अन्य कसैले पनि यो मोडलका बारेमा कुरा गरेका छैनन्, त्यसैले यो मोडल आउँदैन भन्ने देखिन्छ। तर पनि राजाले त्यस्तै सोचेका रहेछन् र ल्याए भने राजाले अहिले सतहमा रहेका कुन समस्या समाधान गर्न सक्लान् ? हामीसँग उपलब्ध स्रोत-साधन, संसारभरि गरिब देशहरूलाई दिइँदै आएको सहयोग घट्ने क्रममा रहेको अवस्था तथा त्यस परिवर्तनले गर्दा उत्पन्न अस्थिर राजनीति वा त्यसपछि राजाको विरुद्धमा रहेका दलहरूबाट हुने प्रतिआन्दोलनका कारणले हुने पुँजी पलायनले गर्दा राजाले चाहँदा पनि अहिले भएको भन्दा थप केही काम गर्न सक्ने त कुरै छाडौँ अहिलेको जति काम गर्न सक्ने सम्भावना देखिँदैन। त्यसमाथि देशमा कुनै भरपर्दो शाक्तिवना देश चलाउन निकै कठिन हुनेछ। त्यसपछि हुने आन्दोलनलाई निस्तेज पार्नका लागि नागरिकले अहिले उपभोग गर्दै आएका कतिपय सञ्चार लगायत सेवा-सुविधा खोर्सिने वा सञ्चालनमा रोक लाग्दा चाँडै नागरिकमा असन्तुष्टि चुलिनेछ। फलस्वरूप राजा हटाउन पछिल्लोपटक जस्तो तीन वर्ष कुनूपर्नेछैन। तर त्यो सम्पूर्ण संक्रमणलाई व्यवस्थापन गर्दा कम्तीमा पनि एक दशक अलमलमा बित्नेछ वा भनौँ अर्को एक दशक खेर जानेछ।

दोस्रो मोडल

हाल आन्दोलनमा भएको शाक्तिले संवैधानिक राजतन्त्र भनिरहेका छन्। प्रदेशहरू खारेज गरेर हाल भएको राष्ट्रपतिलाई राजाले प्रतिस्थापन गर्न मोडल हो यो। यस मोडलमा राजाको राजनीतिक अधिकार हुनेछैन, त्यसैले हालका राष्ट्रपतिजस्तै शाक्तिवहीन राजा हुनेछन्। अरु कुरामा कुनै परिवर्तन हुनेछैन। यिनै नेताहरू हुनेछन्, कर्मचारीहरू यिनै र कार्यकर्ताहरू यिनै।

संवैधानिक राजा, जोसँग कुनै राजनीतिक अधिकार हुँदैन भने देशका लागि के योगदान गर्न सक्छन् ? केही भन्ने वर्तन हुनेछैन। त्यसैले यो मोडलमा राजा आउनु र नआउनुले केही फरक हुने देखिँदैन, हाल भइरहेको व्यवस्थामा भइरहेका काम कारबाहीमा। जनताका छोराछोरी राष्ट्रप्रमुख हुने अवसरबाट वञ्चित गराएर एउटा व्यापारी तथा विवादास्पद छवि भएका व्यक्तिलाई राष्ट्रप्रमुख बनाउनु शिवाय केही फरक पर्नेछैन।

यस मोडलमा संघीयता खारेज हुन सक्छ, त्यसो गर्दा प्रशासनिक खर्च घटाउन सकिन्छ भन्ने विश्वास गर्ने ठुलो जनसंख्याले यसलाई स्वागत गरे पनि जनजाति र सीमानाकृत नागरिकको ठुलो समूह संघीयताको पक्षमा रहेकाले संघीयता खारेजी गर्दा देश दीर्घकालीन द्वन्द्वमा जान सक्ता बढ्ने देखिन्छ।

त्यस्तो द्वन्द्वबाट हुन सक्ने क्षति संघीयता सञ्चालन गर्दा हुने खर्भन्दा ठुलो हुने खतरा देखिएको छ, जसले पनि हामीले चाहेको विकसित देश निर्माणमा थप समस्या उत्पन्न हुन सक्छ।

अन्त्यमा, संसारमा अहिलेसम्म व्यवस्था परिवर्तनपछाडि पछिल्लो व्यवस्थाका शीर्ष नेतालाई भ्रष्टाचारको आरोपमा जेलमा हालेको इतिहास बिरले छन्।नेपालमै हेर्ौं, न २०४६ अगाडिका भ्रष्ट भनिएकालाई कारबाही गरियो, न २०६२/६३ अगाडिका प्रभुप्रेमलाई, न त राजाले २०५९ मै।

गेरत रिसाल

राससमा मेरो जागिरको यात्रा २०२० भदौ २० गतेदेखि सुरु भएको हो। ‘हालखबर’ दैनिक बन्द भएपछि म काम खोज्दै जाँदा २०१६ सालमा सरमाथा संवाद समिति (रासस)मा पुगें। त्यस बेला नेपालमा जम्मा दुई समाचार समाचार समिति थिए, रासस र नेसस। राससको कार्यालय आदित्यध्वज जोशीको घर, खिचापोखरीमा थियो। त्यहाँ मैले केही समय काम गरें। सो कार्यालयको अवस्था पनि तनम थियो। आर्थिक रूपले जर्जर भएको पत्रिकालाई चन्दा खोजेर भए पनि बचाएको मेरो जीवनमा उदाहरण छ। समाचार सङ्कलनमा होस् वा पैसा सङ्कलनमा, खोज्नुपर्ने काम आएपछि म एकदम मतभेद भएछ र केदारमान सिंहलगायत केही व्यक्ति राजीनामा दिएर बाहिरिएछन्। ती रिक पदपूर्ति गर्न भनेर सूचना प्रकाशन भयो। मैले पनि आकर्षक विज्ञापन देखेर दरखास्त दिएँ। लिखित जाँच भयो जसमा अङ्ग्रेजीको नेपाली र नेपालीको अङ्ग्रेजीमा अनुवाद गर्नुपर्ने पनि मूल विषय थियो। अङ्ग्रेजी नपढेको मेरा लागि त्यो परीक्षामा भाग लिनु नै ठूलो कुरा

थियो। जे हुनु थियो, भयो। म अनुतूर्ण भएँ। यसरी राससमा जागिर खाने अवसर गुम्यो।

केही समयपछि संवाददाताको नियुक्ति पाएका एक व्यक्तिले पत्रिकारिता मम नपरेर प्रशासनिक जागिर खाने उद्देश्यले रासस छाडेछन्। अब एउटा पद रिक्त हुन आयो। त्यसमा फेरि विज्ञापन गरी परीक्षा लिएर नियुक्ति दिने समय सायद रहेन। दरबारका प्रमुख संवाद सचिव रेणुलाल सिंहले मलाई दरबारमा बोलाए र राससमा काम गर्ने हो भनी प्रश्न गरे। उनी राजाको सुदूरपश्चिम क्षेत्रको भ्रमणका क्रममा मेरो काम देखेर सायद प्रभावित भएका थिए। मलाई अङ्ग्रेजी नआउने तर संस्कृत पढेकाले समाचार सङ्कलन गर्ने तथा प्रुफसमेत हेर्नुपर्ने गरी जिम्मेवारी तोकेर २०२० भदौम रासस संवाददातामा तीन महिना परीक्षणकाल रहने गरी नियुक्त गरियो। तलब थियो रु २२५, ओहो ! धेरै पैसाको जागिर। त्यो पनि स्थायी पाएकाले मेरो त खुसीको सिमाना नै रहेन। घरपरिवार पनि खुसी हुनु स्वाभाविक हो। जागिर सुरु गरिएको चार वर्षमा म प्रमुख समाचारदाता भएँ।

रासस सञ्चालक समितिका अध्यक्ष राजाका संवाद सचिव रहने गर्थे। त्यस बेला राससको कार्यालय नयाँ सडकमा पुरानो अमेरिकी पुस्तकालयको पछाडिको घरमा थियो भने केहीपछि लगनमा सियो। महाप्रबन्धकमा त्यस बेला गोकुलप्रसाद पोखरेल थिए, पछि गोविन्दप्रसाद प्रधान भए। डा हर्क गुरुङ पनि राससका खेलकुद संवाददाता थिए। म बढीभन्दा बढी समाचार सङ्कलन गरेर ल्याउँथे। पञ्चायती व्यवस्था अत्यन्तै अनुराध थियो। उसका कर्मचारीबाट समाचार फुत्काउन निकै गाह्रो थियो। मन्त्री त भन्नु राजाका बकादार मान्छे, उनीहरूले पनि समाचार दिँदैनथे। व्यवस्थालाई सजिलो

पर्ने र प्रचार गर्नुपर्ने खालका समाचार मात्र पाउन सकिन्थ्यो।

मेरो सम्बन्ध सिंहदरबारमा राम्रो भएकोले समाचार लिनका लागि अरूका तुलनामा सजिलो थियो। कोही नयाँ कर्मचारी वा सचिव आयो कि म गएर भेटिहाल्थेँ। उनीहरूले रासस भनेपछि भेट पनि दिन्थे र माया पनि गर्थे। यसले गर्दा मलाई समाचारको स्रोतको विकास गर्नका लागि निकै ठूलो सघाउ पुर्‍याएको थियो।

राससमा एउटा के प्रावधान थियो भने सबैभन्दा बढी समाचार सुङ्कलन गर्नेलाई प्रत्येक तीन महिनामा रु १०० पुस्क्यार दिने। त्यो पुस्क्यार तीन वर्ष जति दिइयो, सबै मैले नै पाएँ। समाचार कति बढा भन्ने त हुँदैनथ्यो तर पनि दिनमा कम्तीमा तीनचार हुन्थ्यो। हरेक दिन एउटा समाचार भने लेख्नेपर्थ्यौं, नत्र समाचारदातालाई अरू शाखाका कर्मचारी एवं सम्पादकले सितैमा तलब खायो भनेर कुरा काट्थे। त्यो अवस्था चाहिँँ लाजमर्दो नै हुन्थ्यो। तर दिनमा एउटा खबर खोज्न भने निकै गाह्रो थियो।

त्यसबेला पत्रकारले सीमित सञ्चार माध्यमबाट काम गर्नुपर्थ्योँ। सबैभन्दा सुविधायुक्त साधन भनेको बल्लबल्ल पाउने टेलिफोन हो, त्यही पनि सबै ठाउँमा हुँदैनथ्यो। उति बेला जिल्लाका समाचार लिनका लागि निकै गाह्रो थियो, सबै ठाउँमा टेलिफोन थिएन। निकै थोरै मात्र समाचार आवाबाट टिपिन्थ्यो। त्यसमा ३०० अक्षरभन्दा बढी दिप्न मिल्दैनथ्यो। त्यसैले धेरैजसो समाचार हुलाकबाटै आउँथे। मैले केही महिना कार्यालयका तर्फबाट पाएको ९० सिंसीको मोटरसाइकलसम्म चढेको थिएँँ। पछि चट्दन पनि छाडिदिएँँ। प्रायः म खुट्टाले हिँडेर सबैतिरको कार्यकम भ्याउँथेँँ।

राससमा मेरो काम समाचार लेख्ने मात्र थिएन।

ट्रम्पको चेतावनीपछि “अन्त्यसंक्रम लइने” चीनको प्रतिज्ञा

एएफपी
बेइजिङ। अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले दिनुभएको ५० प्रतिशत थप भन्सार महसुलको धम्कीविरुद्ध चीनले मञ्जुरबार ‘अन्त्यसम्म लड्ने’ प्रतिज्ञा गरेको छ।

चीनको उक्त घोषणाले विश्व बजारबाट पहिले नै खर्बौं डलर गुमाइसकेको व्यापारिक युद्धलाई अझ बढाएको छ। ट्रम्पले गत हप्ता व्यापक भन्सार महसुल लगाएर विश्व अर्थतन्त्रलाई हल्लाउनुभएको थियो। यसले अन्तर्राष्ट्रिय मन्दीको खतरा उत्पन्न गरेको छ तर बजारमा नाटकीय गिरावट आए पनि उहाँले आफ्नो आक्रामक व्यापार नीतिमा कुनै विराम दिने सम्भावनालाई अस्वीकार गर्नुभएको छ।

विश्वको दुई ठूला अर्थतन्त्र बीचको भिडन्तमा वासिङ्टनको प्रमुख आर्थिक प्रतिद्वन्द्वी बेइजिङले बिहीबारदेखि लागु हुने अमेरिकी सामानहरूमा आफ्नै ३४ प्रतिशत भन्सार शुल्कको घोषणा गरेर प्रतिक्रिया दिएको छ।चीनबाट आएको हुत प्रतिक्रियाले ट्रम्पबाट नयाँ चेतावनी प्राप्त गरेको छ। यदि बेइजिङले उहाँको भन्सार महसुलको ब्यारेजविरुद्ध पछि हट्न अस्वीकार गरे उहाँले थप शुल्क लगाउने बताउनुभएको छ। यसले चिनियाँ वस्तुहरूमा कुल भन्सार शुल्क १०४ प्रतिशत पुऱ्याउनेछ।

“मलाई चीनप्रति ठूलो सम्मान छ तर उनीहरूले यस्तो गर्न सक्दैनन्”, ट्रम्पले ट्वाइट हाउसमा भन्नुभयो, “हामीसँग एउटा मौका छ... म तपाईंलाई के भन्छु भने, यो गर्नु सम्मानको कुरा हो।”अमेरिकाले गरेको ‘ब्ल्याकमेलिङ’ को आलोचना गर्दै चीनले तुरुन्तै प्रतिक्रिया दिएको छ र यस्तो कार्यलाई ‘कहिल्यै स्वीकार नगर्ने’ बताएको छ।

“यदि अमेरिका आफ्नै बाटोमा हिँड्न जोड दिन्छ भने, चीनले अन्त्यसम्म लड्ने छ। ट्रम्पको धम्कीले एक पटक फेरि अमेरिकाको

ब्ल्याकमेल गर्न प्रकृतिलाई उजागर गर्दछ”, बेइजिङको वाणिज्य मन्त्रालयका प्रवक्ताले मञ्जुरबार भने, “यदि अमेरिकाले आफ्ना भन्सार शुल्क उपायहरू बढाउँछ भने, चीनले आफ्नो अधिकार र हितहरूको रक्षा गर्न दृढतापूर्वक जवाबी कदम चाल्नेछ।”

मन्त्रालयले संयुक्त राज्य अमेिकासँग ‘संवाद’ चाहेको र ‘व्यापार युद्धमा कुनै विजेता नहुने’ दोहोर्‍याएको छ।

बजार अशांति
ट्रम्पको भन्सार महसुलले पछिल्ला दिनहरूमा बजारमा पहिले नै नाटकीय प्रभाव पारेको छ। एसियाली वित्तीय सङ्कटयताको सबैभन्दा खराब दिन हङकङको ह्याङ सेङ सोमबार १३ दशमलव दुई प्रतिशतले खस्केको छ। त्यसपछि मञ्जुरबारको कारोबारको सुरुआतमा केही नोक्सानी फिर्ता गरेको छ।

अस्थिर सत्रपछि वाल स्ट्रिट सेयरहरू घटेर समाप्त भए। डाउ र एसएन्डपी ५०० दुवै घट्दै अन्त्य भए। हालैका सत्रहरूमा संयुक्त सेयर बजार मूल्याङ्कनबाट खर्बौं डलर उडेको छ।ट्रम्पले सोमबार फेरि दोहोर्‍याउँदै

भन्सार महसुल कार्यान्वयनमा कुनै ‘विराम नहेरिरहेको’ बताउनुभयो। उहाँले भन्सार महसुलका बारेमा चीनसँग कुनै पनि बैठक रद्द गर्नुभयो तर वार्ता गर्न इच्छुक कुनै पनि देशसँग वार्ताका लागि संयुक्त राज्य अमेरिका तयार रहेको बताउनुभयो।

सोमबार साङ्घाईमा सेयरहरूले ठूलो धक्का खाएपछि चीनको केन्द्रीय बैंकले मञ्जुरबार कारोबार पुनः सुरु हुनुअघि एक बयान जारी गरी बजारलाई स्थिर बनाउन एक्सचेन्ज ट्रिडेड फन्डहरू खरिद गर्दा यो सार्वभौम कोषको पछाडि उभिएको छ भनेर जोड दिएको छ।

विनाशकारी व्यापार युद्धबाट कुनै राहत खोज्ने लगानीकर्ताहरूका साथ टोकियोमा मञ्जुरबार सेयरहरू उचालिए। अमेरिकी अर्थमन्त्री स्कट बेसेन्टले फक्स न्युजसँगको अन्तर्वार्तामा जापानले अमेरिकी भन्सार महसुलमा ‘वार्तामा प्रार्थमिकता’ पाउने सङ्केत दिनभएपछि ‘सेयरहरू धेरै चाँडै अगाडि आए’।

अमेरिकी आयातमा विश्वभरबाट १० प्रतिशत ‘आधार’ भन्सार महसुल शनिवार लागू भयो र बुधबारदेखि धेरै देशमा उच्च

भन्सार शुल्क लाग्नेछ। यसमा चिनियाँ वस्तुहरूका लागि ३४ प्रतिशत र युरोपेली सङ्घ (इयु) उत्पादनहरूका लागि २० प्रतिशत भन्सार शुल्क समावेश छ।

धेरै मुलुकले वार्ता खोजेको बेसेन्टले फक्स न्युजलाई बताउनुभयो। “राम्रो वार्तामार्फत हामीले गर्ने सबै कुरा भनेको स्तरहरू घट्नु हो”, उहाँले भन्नुभयो।इजरायलका प्रधानमन्त्री बेन्जामिन नेतन्याहुसँग भेट्दा भन्सार शुल्कहरूमाथि ट्रम्पसँग व्यक्तिगत रूपमा वकालत गर्ने पहिलो नेतासँग अमेरिकी राष्ट्रपतिले भन्नुभयो, “त्यहाँ स्थायी भन्सार महसुल हुनसक्छ र त्यहाँ वार्ता पनि हुनसक्छ, किनकि भन्सार महसुल बाहेक हामीलाई चाहिने कुराहरू छन्।”

इयुका व्यापार मन्त्रीहरू सोमबार लक्जमबर्गमा ब्लकको प्रतिक्रियाबारे छलफल गर्न आएका थिए। त्यहाँ जर्मनी र फ्रान्सले अमेरिकी प्रविधि दिग्गजहरूलाई लक्षित कर लगाउन पैखी गरेका थिए।“हामीले वस्तुहरूमा, सेवाहरूमा कुनै पनि विकल्प बाहिर राख्नु हुँदैन”, फ्रान्सेली व्यापारमन्त्री लरेन्ट मेन्ट-मार्टिनले भन्नुभयो, २७-राष्ट्र ब्लकले युरोपेली टुलबक्स खोल्नुपर्छ जुन धेरै व्यापक छ र अत्यन्तै आक्रामक पनि हुनसक्छ।”

मुद्रास्फीति ? गम्भी ?

बजारले आफ्नो अस्थिर यात्रा जारी राख्दै गर्दा ट्रम्पले अमेरिकीहरूलाई भन्नुभयो, “कमजोर नबन्नुहोस। मूर्ख नबन्नुहोस।” अठहत्तर वर्षीय रिपब्लिकन राष्ट्रपति ट्रम्प भन्सार महसुलले विदेशी कम्पनीहरूलाई वस्तुहरू विदेशमा बनाउनुको सट्टा संयुक्त राज्य अमेरिकामा स्थानान्तरण गर्न बाध्य पारेर अमेरिकाको हराएको उत्पादन आधारलाई पुनर्जीवित गर्नेछ भन्ने विश्वास गर्नुहुन्छ। तर अधिकांश अर्थशास्त्रीहरूले उहाँको सिद्धान्तमाथि प्रश्न उठाउँछन् र उहाँको करहरू स्वेच्छाचारी भएको बताउँछन्।

मुख्यमन्त्रीकप राष्ट्रिय भलिबल: ३-१ ले गण्डकी विजयी

टक्सार । भोजपुर नगरपालिका-७ कोदार रङ्गशालामा जारी मुख्यमन्त्रीकप राष्ट्रिय भलिबल प्रतियोगिताअन्तर्गत मंगलबार भएको पहिलो खेलमा लुम्बिनी प्रदेशलाई ३-१ सेटले पराजित गर्दै गण्डकी प्रदेश विजयी भएको छ।

खेलको पहिलो, दोस्रो र चौथो सेटमा लुम्बिनीलाई २५-२०, २५-१८ र २५-२१ अङ्कले गण्डकी प्रदेशले पराजित गरेको हो।

तेस्रो सेट भने २५-२३ ले गण्डकीलाई लुम्बिनी प्रदेशले जितेको थियो। लिक आधारमा सञ्चालित खेलअन्तर्गत आज

नै हुने दोस्रो खेल गण्डकी र सुदूरपश्चिम प्रदेशका बीचमा हुने आयोजक जिल्ला भलिबल सङ्घले जनाएको छ।

प्रतियोगितामा मधेश र कर्णाली प्रदेशबाहेक कोशी, बागमती, गण्डकी, लुम्बिनी र सुदूरपश्चिम प्रदेशका खेलाडीको सहभागिता जनाएका छन्।

यही चैत २८ गतेसम्म हुने प्रतियोगिता सञ्चालनका लागि कोशी प्रदेश सरकारको कोशी प्रदेश खेलकुद विकास बोर्डमार्फत रु २० लाख सहयोग गरेको छ। अन्य रुकम जिल्लाका स्थानीय पालिका, व्यक्ति तथा सङ्घसंस्थाबाट सङ्कलन

भइरहेको आयोजक जिल्ला भलिबल सङ्घका महासचिव सङ्ग्राम किरातीले बताउनुभयो। प्रतियोगितामा कोशी प्रदेश भलिबल सङ्घले प्राविधिक सहयोग गरेको छ।

प्रतियोगितामा प्रथम हुनेले रु तीन लाख, दोस्रोले रु एक लाख ७५ हजार, तेस्रोले रु ८० हजार तथा चौथो हुने टोलीले रु ४० हजार पुरस्कार प्राप्त गर्ने आयोजक जिल्ला भलिबल सङ्घका अध्यक्ष विन्द्रकुमार तामाङले जानकारी दिनुभयो। पाँच विधामा विधागत रूपमा उक्तटुर्लाई रु १० हजारका दरले पुरस्कार प्रदान गरिनेछ।रासस

दक्षिण कोरियामा जुन ३ मा राष्ट्रपति निर्वाचन हुने

एएफपी
सियोल। दक्षिण कोरियाका कार्यवाहक राष्ट्रपतिले मञ्जुरबार जुन ३ मा राष्ट्रपति निर्वाचन हुने घोषणा गर्नुभएको छ।

मुलुकका पूर्वाष्ट्रपति युन सुक योलको मार्शल ल घोषणाको विनाशकारी प्रयासपछि उहाँलाई पदबाट हटाइएपछि यो निर्णय आएको हो।

पूर्वराष्ट्रपति युनले नागरिक शासन अवरुद्ध गर्ने प्रयास गर्नुभएको तर सांसदहरूद्वारा तुरुन्तै महाभियोग लगाइएको र पदबाट निलम्बन गरिएपछि दक्षिण कोरिया डिसेम्बरदेखि प्रभावकारी रूपमा नेतृत्वविहीन रहेको छ।गत हप्ता अदालतले उहाँको महाभियोगलाई सदर गरेको थियो। उक्त फैसलाले उहाँलाई शीर्ष पदबाट हटाएसँगै ६० दिनभित्र नयाँ निर्वाचन गराउनुपर्ने प्राधानअनुसार नयाँ निर्वाचनको मार्ग खुलेको हो।सरकारले ‘राष्ट्रिय निर्वाचन आयोग र अन्य सम्बन्धित निकायहरूसँग छलफल गरेको’ प्रधानमन्त्री हान डक-सुले मञ्जुरबार बताउनुभयो।

सले ‘सहज निर्वाचन सञ्चालन सुनिश्चित गर्न र राजनीतिक दलहरूलाई तयारीका लागि पर्याप्त समय दिन आवश्यक छ’ भन्ने कुरालाई पनि ध्यानमा राखेको उहाँले बताउनुभयो।फलस्वरूप ‘दक्षिण कोरियाको २१औँ राष्ट्रपति निर्वाचनको मिति जुन ३ तोक्ने निर्णय गरेको’ भन्दै उहाँले मतदानलाई सहज बनाउन त्यस दिनलाई अस्थायी सार्वजनिक बिदाका रूपमा तोकिने जानकारी दिनुभयो।प्रधानमन्त्री हानले मन्त्रालय र राष्ट्रिय निर्वाचन

आयोगलाई ‘पहिलेभन्दा निष्पक्ष र पारदर्शी एवं जनताको विश्वास कमाउन सक्ने निर्वाचन सुनिश्चित गर्न पूर्ण तयारी गर्न’ आह्वान गर्नुभयो।

नियमित निर्वाचनमा राष्ट्रपति-निर्वाचित व्यक्तिलाई दुई महिनाको सङ्क्रमणकालीन अवाधि दिइन्छ भने जुन ३ को निर्वाचनमा विजयी हुने व्यक्ति अर्को द्दिने पदमा नियुक्त हुनेछन्।आइलेका लागि प्रधानमन्त्री हानले कार्यवाहक राष्ट्रपतिका रूपमा सरकार चलाइरहनुभएको छ।संवैधानिक अदालतले उहाँको आफ्नै महाभियोगलाई खारेज गरेपछि उहाँले भर्खरै पुनः काम सुरु गर्नुभएको हो।

चुनावी अभियान मे देखि शुरु

राष्ट्रपति निर्वाचन सामान्यतया बुधबारहरूमा गरिन्छ तर रित्त पदपूर्तिका लागि आयोजित आकस्मिक मतदानका लागि कुनै विशेष दिन तोकिएको छैन।आधिकारिक चुनावी अभियान मे १२ देखि जुन २ सम्म चल्नेछ।

विपक्षी नेता ली जे-म्युङ अहिलेसम्मको जनमत सर्वेक्षणमा अग्रस्थानमा रहनुभएको छ।पछिल्लो ग्यालप सर्वेक्षण अनुसार उहाँको समर्थन दर ३४ प्रतिशत रहेको छ।उहाँको पार्टीले पहिले नै राष्ट्रिय विधानसभामा नियन्त्रण गरेको छ।सन् २०२२ को राष्ट्रपति चुनावमा उहाँ युनसँग थोरै मतले पराजित हुनुभयो तर चलि्रहेको मुद्दासहित कानूनी समस्याहरूले छायामा परेको कोरियाका बाजजुद मुख्य विपक्षी

दलका नेताका रूपमा राजनीतिक पुनरागमन गर्नुभयो।दोस्रो स्थानमा श्रममन्त्री किम मुन-सु हुनुहुन्छ।नौ प्रतिशत मत पाउँदै उहाँले युनको पिपल्स पावर पार्टीका चुनौतीकर्ताहरूको समूहको अगुवाई गर्दै हुनुहुन्छ।यसमा पूर्व पार्टी प्रमुख हान डोङ-हुन पनि समावेश हुनुहुन्छ।लाखौँ कोरियालीले शुक्रबार संवैधानिक अदालतले युनलाई पदबाट हटाउने फैसला प्रत्यक्ष टेलिभिजनमा हेरेका थिए।यूनले सांसदहरूलाई आफ्नो आदेशलाई मतदान गर्नबाट रोक्नका लागि सशस्त्र सैनिकहरू संसदा पठाउनुभएको थियो।उक्त आदेशलाई अदालतले ‘राजनीतिक उद्देश्यका लागि’ सेना तैनाथ गरेको बताएको छ।

युन सन् २०१७ मा पार्क ग्युन-हाइपछि अदालतले महाभियोग लगाउने दोस्रो दक्षिण कोरियाली नेता हुनुहुन्छ।दक्षिण कोरियाले मार्शल ल घोषणा गरेदेखि चार महिना राज्यका प्रभावकारी प्रमुख बिना बिताएको छ।नेतृत्वको अभावमा देशले विमान दुर्घटना र देशको इतिहासमा सबैभन्दा घातक डढेलो लगायत विभिन्न सङ्कट र चुनौतीहरू भोग्नुपरेको छ।

गत हप्ता अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले विश्वव्यापी तथाकथित पारस्परिक करहरू लगाउनुभएपछि दक्षिण कोरियामाथि प्रमुख सहयोगी संयुक्त राज्य अमेरिकामा गरिने निर्यातमा २५ प्रतिशत भन्सार महसुल लगाइएको थियो।युनले मार्शल ल प्रयाससँग सम्बन्धित विद्रोहको आरोपमा अलग फौजदारी मुद्दाको सामना पनि गरिरहनुभएको छ।

एएफपी
वासिङ्टन । राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले शनिबार संयुक्त राज्य अमेरिकाले इरानसँग उसको आणविक कार्यक्रमलाई लिएर प्रत्यक्ष, उच्चस्तरीय वार्ता सुरु गर्न गइरहेको बताउनुभएको छ।उहाँले इजरायली प्रधानमन्त्री बेन्जामिन नेतन्याहुसँगको ह्वाइट हाउस बैठकमा यो आश्चर्यजनक घोषणा गर्नुभएको हो।

सोमबार ओभल अफिसमा बोल्दै ट्रम्पले तेहरानसँग सम्झौतामा पुग्ने आशावादी रहेको तर वार्ता असफल भएमा इरान ‘ठूलो खतरामा’ पर्ने चेतावनी दिनुभयो।तेहरानले ओमानमा शनिबारका लागि छलफल तय भएको पुष्टि गरेको छ तर ती ‘अप्रत्यक्ष’ वार्ताहरू थिए भनी जोड दिएको छ।

इरानी समाचार एजेन्सी तस्निमका अनुसार विदेशमन्त्री अब्बास अराघची र मध्यपूर्वका लागि शीर्ष अमेरिकी दूत स्तिभ विटकफले वार्तामा भाग लिनुहुनेछ।“यो जति एउटा परीक्षा हो त्यति नै एउटा अवसर पनि हो”, अराघचीले एक्समा लेख्नुभयो, “बल अमेरिकीकोको कोर्टमा छ।”यसैबीच नेतन्याहुले संयुक्त राज्य अमेरिका र इजरायलले युद्धग्रस्त गाजाबाट बन्धकहरू मुक्त गर्ने अर्को सम्झौतामा काम गरिरहेको बताउनुभएको छ।गाजामा इजरायल र इरानको सहयोगी हमाससँगको शान्ति सम्झौता भङ्ग भएको छ।

“हामी इरानीहरूसँग व्यवहार गर्दैछौं, हामीले शनिबार एउटा

ठूलो बैठक गरेका छौं र हामी उनीहरूसँग प्रत्यक्ष व्यवहार गर्दैछौं”,अमेरिकी भन्सार महसुलबाट इजरायललाई बचाउने प्रयासमा केन्द्रित हुने भनिएको बैठकपछि ट्रम्पले पत्रकारहरूलाई भन्नुभयो।ट्रम्पले वार्ता कहाँ हुने बताउनुभएन तर यसमा प्रतिनिधिहरू समावेश नहुने र ‘लगभग उच्चतम स्तर’ मा हुने कुरामा जोड दिनुभयो।इरानले देशको आणविक कार्यक्रमलाई रोक्नका लागि नयाँ सम्झौतामा प्रत्यक्ष वार्तालाई अस्वीकार गरेपछि ट्रम्पको आश्चर्यजनक घोषणा आएको हो।

अमेरिकी राष्ट्रपति ट्रम्पले सन् २०१८ मा आफ्नो पहिलो राष्ट्रपति कार्यकालमा आँधिल्लो सम्झौताबाट हात फिक्नुभएको थियो र कुनै नयाँ सम्झौता हुन नसकेमा सम्भवतः अमेरिकी सहयोगमा इजरायलले

इरानी सुविधाहरूमा आक्रमण गर्न सक्ने व्यापक अनुमान छ।तर ट्रम्पले तेहरानलाई कडा चेतावनी दिनुभएको छ।“यदि इरानसँगको वार्ता सफल भएन भने मलाई लाग्छ कि इरान ठूलो खतरामा पर्नेछ र म यो भन्न घृणा गर्दु, ठूलो खतरा, किनकि उनीहरूसँग आणविक हतियार हुन सक्दैन”, उहाँले भन्नुभयो।

यसैबीच अधिकारीहरूले रूस, चीन र इरान मञ्जुरबार रस्कामा इरानी आणविक मुद्दामा परामर्श गर्न तयार रहेको बताएका छन्।नेतन्याहु व्यक्तिगत रूपमा विश्वलाई हल्लाउने अमेरिकी करबाट मुक्तका लागि अनुरोध गर्ने पहिलो विदेशी नेता बनेपछि ट्रम्पको यस्तो खुलासा भएको हो।इजरायली प्रधानमन्त्रीले दुई देशबीचको व्यापार घाटा हटाउने र व्यापारका ‘अवरोधहरू’ पनि कम गर्ने प्रतिज्ञा गर्नुभयो।उहाँको

देशले बैठकअघि अमेरिकी आयातमा आफ्नो अन्तिम बाँकी भन्सार शुल्क हटाउन कदम चालेको थियो।

गाजा वार्ता
नेतन्याहु र ट्रम्पले गाजाको बारेमा पनि छलफल गर्नुभयो।गाजामा अमेरिकी-मध्यस्थता गरिएको इजरायल र हमासबीचको अल्पकालीन युद्धविराम भङ्ग भएको छ।नेतन्याहुले सन् २०२३ अक्टोबरमा इजरायलमा भएको अभूतपूर्व आक्रमणका क्रममा हमासले लिएका थप बन्धकहरूलाई मुक्त गर्ने उद्देश्यले नयाँ वार्ता भइरहेको बताउनुभयो।

“हामी अहिले अर्को सम्झौतामा काम गरिरहेका छौं जुन सफल होस् भन्ने आशा छ र हामी सबै बन्धकलाई बाहिर निकाल्न प्रतिबद्ध छौं”, उहाँले भन्नुभयो।ट्रम्पले पनि गाजा

पडीलाई ‘नियन्त्रण’ गर्ने आफ्नो योजनामा जोड दिनुभयो।यसलाई उहाँले ‘एक उत्कृष्ट भूखण्ड’ भनेर वर्णन गर्नुभयो।उहाँले यो योजना पहिलो पटक फेब्रुअरीमा नेतन्याहुले उहाँलाई भेट्दा घोषणा गर्नुभएको थियो।यसअघि ट्रम्पले वेस्ट विङ बाहिर नेतन्याहुलाई स्वागत गर्नुभयो र दुई नेताहरू ओभल अफिसमा बैठकका लागि भित्र जानुअघि आफ्नो मुठी हल्लाउनुभयो।

उहाँहरूको योजनाबद्ध प्रेस सम्मेलन छोटो सूचनामा बिना कुनै व्याख्या रद्द गरियो जुन एक असामान्य कदम हो।तर उहाँहरूले ओभल अफिसमा पूल रिपोर्टरहरूको सानो समूहसँग लामो समयसम्म कुरा गर्नुभयो।गत हप्ता राष्ट्रपतिले आफ्नो ‘मुक्ति दिवस’ को घोषणामा इजरायलमाथि १७ प्रतिशत कर लगाएको केही दिनपछि ट्रम्प सतामा फर्किएपछि इजरायली प्रधानमन्त्रीको वासिङ्टनको यो दोस्रो भ्रमण हो।

वासिङ्टनको इजरायलसँग उल्लेखनीय व्यापार घाटा रहेको भन्दै ट्रम्पले अमेरिकी सैन्य सहायताको सबैभन्दा ठूलो लाभार्थी इजरायललाई आफ्नो विश्वव्यापी भन्सार प्रहारबाट छुट दिन अस्वीकार गर्नुभयो।नेतन्याहुले आइतबार आफ्नो आगमनपछि तुरुन्तै वाणिज्यमन्त्री हावर्ड लुटनिक र व्यापार प्रतिनिधि जेमिसन ग्रिससँग भेट गर्नुभयो।इजरायली प्रधानमन्त्रीले सोमबार ट्रम्पका दूत विटकफसँग पनि भेट गर्नुभयो।

भारतमा सात जनाको मृत्युसँग सम्बन्धित ‘नक्कली चिकित्सक’ पक्राउ

एएफपी
नयाँदिल्ली।सात जना बिरामीको मृत्युको अनुसन्धान गरेको केही दिनपछि भारतीय प्रहरीले मञ्जुरबार लन्डनमा आधारित एक प्रतिष्ठित हृदयरोग विशेषज्ञका रूपमा छव्य वेश धारण गरेको आरोपमा एक व्यक्तिलाई पक्राउ गरेको छ।

मध्यप्रेक्षा राज्यको निजी मिशन अस्पतालमा काम गरेका कथित टगलाई ठगी र जालसाजीको आरोपमा पक्राउ गरिएको प्रहरी अधीक्षक श्रुतीर्ति सेम्क्कोले पत्रकारहरूलाई बताउनुभयो।“अन्का कागजातहरू नक्कली भएको पाइएको छ... अभिश्रुत चिकित्सकलाई हप्ते टेलीले पक्राउ गरेको छ”, सेम्क्कोले भन्नुभयो।

पक्राउ परेका व्यक्तिले आफ्नो नाम ‘नेरेन्द्र जोन क्याम’ भनेका छन्।यो नाम अस्पतालको वेबसाइटमा हिन्दीमा लेखिएको नामसँग मिल्दछ।स्थानीय मिडियामा प्रकाशित मुखाकृतिमा उनलाई पहेंलो फुस्रो कपालसहित

देखाइएको छ।राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले यस वर्ष मिसन अस्पतालमा सात जना बिरामीको मृत्युको अनुसन्धान सुरु गरेको केही दिनपछि यो गिरफ्तारी भएको हो।गिरफ्तार व्यक्तिद्वारा सबै सात जनाको एन्जियोप्लास्टी शल्यक्रिया गरिएको थियो।

अति विन्ताजनक
स्थानीय मिडियाका अनुसार उनले बेलायतमा रहेका वास्तविक हृदयरोग विशेषज्ञ जोन क्यामको छव्य वेश धारण गरेका थिए।जोन क्याम सेन्ट जर्जेज युनिभर्सिटी अफ लन्डनमा क्लिनिकल कार्डियोलोजीका एमेरिटस प्रोफेसर हुन्।बेलायतमा आधारित क्यामले कुनै गलत काम गरेको सङ्केत छैन।उहाँले एएफपीलाई यो घटना ‘अत्यन्त चिन्ताजनक’ भएको बताउनुभयो।ती व्यक्तिले “विभिन्न समयमा मेरो छव्य वेश धारण गरेको र लन्डनको सेन्ट जर्जेज अस्पतालमा मेरो प्रशिक्षण लिएको दावी

गरेको” क्यामले बताउनुभयो।

क्यामले आफू र आफ्ना सहकर्मीहरूले गत पाँच वर्षदेखि टगलाई रोक पटक-पटक प्रयास गरेको पनि बताउनुभयो।“मैले पता लगाएँ कि मैले यसबारे केही पनि गर्न सकिदैनथुँ, तर मेरा कम अमेरका सहकर्मीहरू, जो इन्टरनेटमा सामाजिक सञ्जालमा सक्रिय थिए, उनीहरूले आफ्नो सकेसम्मको प्रयास गरे”, क्यामले लन्डनबाट लेख्नुभएको छ, “भारतीय चिकित्सक र हृदयरोग विशेषज्ञहरूले चाँडै नै यी व्यक्तिको

मसँग कुनै सम्बन्ध छैन भन्ने कुरा पता लगाए र उनलाई ‘बन्द गर्ने’ प्रयास गरे।”“उगको बारेमा हालैका रिपोर्टहरू अपेक्षाकृत शान्त थिए र मैले सोचें कि उनीहरू सफल भएका थिए”, क्यामले भन्नुभयो, “पक्राउको खबर मेरो लागि दुःखद भएमा पनि, बिबामिहरूका आफन्तहरूको लागि अझ बढी, जो पीडित भएका हुन सक्छन्।”मध्य प्रदेशका उपमुख्यमन्त्री राजेन्द्र शुक्लाले दोषी ठहरिए पक्राउ व्यक्तिविरुद्ध कडा कारबाही गरिने बताउनुभयो।यो घटना मुल्य भएका बिरामीहरूको एक परिवारले उजुरी गर्न अगाडि आएपछि सार्वजनिक भएको हो।

“मेरी आमाको मृत्यु हुनासाथ चिकित्सक हराए”, छोरा नवी कुरेशीले प्रसारक एनडीटीभीलाई भनेको उद्धृत गरिएको छ।भारतमा विशेष गरी ठूलो जनसंख्या निरक्षर रहेको ग्रामीण क्षेत्रमा चिकित्सकले चिकित्सकको वेशमा काम गरेको रिपोर्टहरू व्यापक छन्।

देशमा विकास हुन नसकेको उपेन्द्र यादवको भनाइ

दुइ समाचारदाता

रौतहट । जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) नेपालका राष्ट्रिय अध्यक्ष उपेन्द्र यादवले नेपाली कांग्रेस र कम्युनिष्टका नेताहरुकै कारण देशमा विकास हुन नसकेको टिप्पणी गरेका छन् । देशमा बहुदलिय व्यवस्था लागु भएको ३५ वर्षदेखि कांग्रेस र कम्युनिष्ट पालोपालो सत्तामा रहेर सरकार चलाउँदै आएका छन् । तर देशमा विकास हुनुको सट्टा देशमा चरम गरिबी र बेरोजगारी बढ्दै गएको जिकिर गरेका छन् । जनता समाजवादी

पार्टी नेपाल जिल्ला कार्य समिति रौतहटको प्रथम जिल्ला अधिवेशन कार्यक्रममा मंगलवार बोल्दै उनले कांग्रेस कम्युनिष्टको हातमा शासन शक्ति रहेसम्म यो देशको कहिल्यै विकास सम्भव नरहेको दाबी गरेका छन् । दुई दलका नेताहरूले देशको अर्थतन्त्र धारासायी बनाएको कारण कृषि, उद्योगको विकास र शिक्षा तथा स्वास्थ्यको अवस्था नाजुक बन्दै गएको उनको भनाइ रहेको छ । देशमा रहेका दुर्लुला उद्योग धन्दा, कलकारखाना,

कम्पनी बन्द हुँदा रोजगारीको लागि युवाहरु विदेश प्लायन हुन बाध्य भइरहेको उनले बताए । अध्यक्ष यादवले आगामी २०८४ मा हुने निर्वाचनमा जसपा नेपाललाई अत्यधिक बहुमत दिएर जिताउन माधेशवासीलाई आग्रह गरेका थिए । विगतका दिनमा भएको मधेश जनविद्रोहको बलमा आएको लोकतन्त्र, गणतन्त्र र संघीयतालाई केही तत्त्वले समाप्त पार्ने सडयन्त्र गरिरहेको बताउँदै हजारौ मधेशी सपुतको सहादतको बलमा स्थापित संघीयतालाई समाप्त गर्ने कोसिस गर्नेहरू आफै समाप्त हुने उनले चेतावनी दिएका छन् । जसपाको प्रथम जिल्ला अधिवेशन जिल्लाको मध्य भाग गरुडा स्थित होटल एन प्लानामा मंगलवार देखी सुरु भएको छ । यादवको प्रमुख आतिथ्यमा अधिवेशनको उद्घाटन सत्र सम्पन्न भइ मंगलवार रातीदेखी बन्दसत्र शुरु हुनेछ ।

कांग्रेस पार्टी सुधार गर्न नेताहरु गम्भीर छलफलमा

दुइ समाचारदाता

जनकपुरधाम । नेपाली कांग्रेसका पूर्वउपसभापति विमलेन्द्र निधिको निजी निवासमा धनुषाको क्षेत्र, जिल्ला र नगरको विभिन्न कार्यक्रमहरूको विषयमा बैठक सम्पन्न भएको छ । सो बैठकमा नेपाली कांग्रेसका सहमहामन्त्री महेन्द्रप्रसाद यादव, पूर्वमन्त्री तथा मधेश प्रदेश सभा सदस्य रामसरोज यादव, नेपाली कांग्रेस मधेश प्रदेशसभाका प्रमुख सचेतक प्रदेश सभा सदस्य कुँवर कान्त भ्ना, जिल्ला अध्यक्ष योगेन्द्र पञ्जियार, जनकपुरधामका प्रमुख मनोज कुमार साह, उपप्रमुख किशोरी साहलगायत नेताहरूको उपस्थिति रहेको थियो । सो बैठकमा निधिले नेपाली कांग्रेसको आगामी कार्ययोजना र क्षेत्रीय संगठनको मजबूतीकरणमा ध्यान दिनुमै बताउँदै पार्टीलाई जनतासँग अझ नजिक बनाउन केहि नयाँ रणनीति

अपनाउनु पर्नेमा जोड दिए ।

उनले भने, नेपाली कांग्रेसलाई अब गाउँ, नगर र जिल्लामा जडान गर्ने कामको महत्त्वपूर्ण भूमिका छ । हामीले जनतासम्म पुग्नका लागि पार्टी संरचनामा सुधार र स्थानीय स्तरमा समन्वयमा सुधार ल्याउन आवश्यक छ ।' सो बैठकमा नेपाली

कांग्रेसका सहमहामन्त्री महेन्द्र यादवले पार्टीको वर्तमान स्थिति र आगामी चुनावका लागि तयार रहेको स्थिति प्रस्तुत गरे । उनले पार्टीको एकता र संगठनलाई बलियो बनाउन नेताहरूसँग निरन्तर संवाद र सहकार्यको आवश्यकता औल्याएका थिए । उनले भने, 'मधेशमा पार्टीको

उपस्थिति बलियो बनाउनु हाम्रो प्राथमिकता हो । यसका लागि हाम्रा नेता र कार्यकर्ताले यथासम्भव जनताको समस्यासँग जुध्न आवश्यक छ ।' पूर्वमन्त्री रामसरोज यादवले मधेशको विकासमा कांग्रेसको भूमिका र योगदानको महत्त्वता प्रकट गर्दै आगामी समयको

चुनौतीलाई स्वीकार गर्दै पार्टीलाई सशक्त बनाउन सबैलाई एकताबद्ध रूपमा काम गर्न आग्रह गरेका छन् । सो बैठकमा नेपाली कांग्रेस मधेश प्रदेशसभाका सचेतक कुँवर कान्त भ्नाले क्षेत्रीय विकास योजनामा पार्टीको सक्रियता र प्रभावकारिता थप बढाउनुपर्नेमा जोड दिए । सो बैठकमा सहभागी नेताहरूले आगामी स्थानीय, प्रदेश र संघीय चुनावमा पार्टीको विजयी दृष्टिकोण राख्दै जनसङ्गठनको प्रभावी विस्तारमा ध्यान दिनुपर्ने कुरामा सहमति जनाए ।

सो बैठकले आगामी कार्ययोजनाको लागि केही प्रमुख निर्णयहरू पनि गरेको छ । विशेषगरी, पार्टीको संगठनमा सुधार, नेताहरूको तालमेल र जनतासम्म पुगेर समर्पित योजनाहरू बनाउन सबै स्तरमा क्रियाशीलता बढाउने कुरामा जोड दिए ।

आजपा उपमहासचिवपछि वरिष्ठ उपाध्यक्षले छोडे प्रभु साहको साथ

सञ्जय मिश्रा

रौतहट । आमजनता पार्टीका उपमहासचिव पछि केन्द्रीय वरिष्ठ उपाध्यक्ष उपेन्द्र साहले पनि प्रभु साहको साथ छोडेका छन् । उनले नेतृत्ववर्गसँग असन्तुष्टि जनाउँदै पार्टीको कुनै पनि जिम्मेवारीमा नरहेको जनाएका छन् । आमजनता पार्टी आजपा अध्यक्ष प्रभु साहको अति निकट रहेर उनको समकक्षीको रूपमा सधैँ साथ सहयोग गर्दै आएको वरिष्ठ उपाध्यक्ष उपेन्द्र साहले सोमबार आफ्नो आधिकारिक आइटी समाजिक सञ्जाल फेसबुक मार्फत पार्टीको कुनै जिम्मेवारी नरहने सार्वजनिक रूपमा घोषणा गरेका हुन् । राष्ट्रिय जनमोर्चा पार्टीबाट राजनीति शुरु गरेका उपेन्द्र साह पछि माओवादी पार्टीको पोलिटब्युरो सदस्यको समेत जिम्मेवारी निर्वाह गरिसकेका छन् । रौतहटको माधव नारायण नगरपालिका ५ घर भएका उपेन्द्र साह २०७९ को निर्वाचन अघि नेकपा एमालेको केन्द्रीय सदस्य, पार्टी जिल्ला इन्चार्ज र

साहले नेकपा एमालेको टिकट गोजीमा राखेर प्रतिनिधि सभा सदस्य पदमा स्वतन्त्र उम्मेदवारी दिएर निर्वाचित भएका थिए । निर्वाचनमा उपेन्द्र साह, प्रभु साहको जस्तै एमाले पार्टीको

अध्यक्ष प्रभु साह र उनी बीच अविश्वासको वातावरण बनेको थियो ।

आम जनता पार्टीको मूल नेतृत्वसँग विश्वासको संकट देखिएपछि आजपा तथा प्रभु साहको साथ छोडेको उनले बताएका छन् । कुशवाहाको पोष्ट र केहीबेर पछि आजपा वरिष्ठ उपाध्यक्ष उपेन्द्र साहको पोष्ट पछि सामाजिक सञ्जाल फेसबुक मार्फत आरोप प्रत्यारोप सुरुभएको थियो । एमालेका कार्यकर्ता आजपा अध्यक्ष प्रभु साहको र आजपाका कार्यकर्ता कुन्दन कुशवाहा र उपेन्द्र साहको फेसबुक मार्फत आलोचना शुरु

गरेका थिए ।

उपेन्द्र साहले आजपा कार्यकर्ताहरूको समाप्ती चरणको हतास मानिसवृत्ताको उपज भएको बताएका छन् । आजपा निकट आइटी आमीका योद्धाहरूमा सैद्धान्तिक ज्ञानको अभाव रहेको भन्दै उनीहरूको लेखाइले लाज लाग्नु पर्ने टिप्पणी गरेका छन् । साथ छोड्ने बित्तिकै जसलाई पनि डेट एकसपागर भन्दिने आफ्नो डेट कहिलेसम्मको हो भन्नेले बुझ्नु जरुरी रहेको उनले सुभाब दिएका थिए ।

प्रभु साहलाई सहयोग गरेकै कारण २०७४ सालको स्थानीय तहको निर्वाचनमा माधव नारायण नगरपालिकामा उपमेयर पदमा बिजयी भएको उनको श्रीमती सिमल कुमारी साह लाई सोहीसमय नेकपा एमालेले कार्वाही समेत खेप्नु परेको उनले गुनासो गरेका छन् ।

एमालेको केन्द्रीय सदस्य कुशवाहासँग सरसल्लाह भएकै कारण मानिसहरूले आफू आजपा छोडेर एमालेमा जाने गरिरहेको अडकल सही नभएको बताएका छन् । भर्खरी पार्टी छोडेको छु, अहिले केहीसमय विश्राम गर्छु त्यस पछि साथि सहयोगीहरूको सल्लाह सुम्भाव अनुसार कुनै दलमा आवद्ध हुने साहले बताएका छन् ।

वरिष्ठ उपाध्यक्ष साह भन्दा अघि कुन्दन कुशवाहाले २०७९ को निर्वाचनमा आजपाले आफूसँग गहारी गरेको तथा नेतृत्वसँग असन्तुष्टि जनाउँदै केही समय अघि प्रभु साहको साथ छोडेर नेकपा एमालेमा प्रवेश गरेका थिए। हाल उनी एमालेको केन्द्रीय सदस्य रहेका छन् ।

दुइ समाचारदाता

जनकपुरधाम । मधेश प्रदेश संसदीय दलका नेताहरूले प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीसँग भेटघाट गर्दै प्रदेशलाई अधिकार प्रदान गर्न आग्रह गरेका छन् । जनकपुरधाममा मंगलबार मधेश प्रदेशसभामा प्रधानमन्त्री ओलीको विशेष सम्बोधनपछि प्रदेशसभा सदस्यहरूले भेटघाट गरेका छन् । भेटघाटमा सत्तापक्ष र प्रतिपक्षी दलका नेताहरूले मधेशको मुद्दामा प्रधानमन्त्री ओलीको ध्यानकर्षण गराए । नेपाली कांग्रेसको मधेश प्रदेश संसदीय दलका नेता कृष्णप्रसाद यादवले संघीयता कार्यान्वयनका लागि प्रदेशलाई अधिकार प्रदान

ऐन कार्यान्वन र संघ-प्रदेशबीच देखिएको विर्मितका बारेमा छलफल हुँदा प्रधानमन्त्रीले सकारात्मक आश्वासन दिए । त्यस्तै जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) नेपाल संसदीय दलका नेता तथा पूर्वमुख्यमन्त्री सरोजकुमार यादवले फरक धारणा राखेका थिए । प्रधानमन्त्री ओलीले दिएको आश्वासन कार्यान्वयनप्रति आशंका व्यक्त गरे । पूर्वसभामुखसमेत रहेका यादवले भने, 'उहाँसँग प्रदेशको अधिकारको विषयमा यसअघि पनि कुरा भएकै हो । म सभामुख हुँदा पनि उहाँ सम्बोधन गरेर मधेशको अधिकार प्रदान गर्ने वाचा गर्नु भएको थियो,' उनले भने,'अहिले पनि त ती समस्या

पूर्वसभामुखसमेत रहेका यादवले भने, “उहाँसँग प्रदेशको अधिकारको विषयमा यसअघि पनि कुरा भएकै हो ।

गर्ने विषयमा छलफल भएको बताए । उनले प्रदेशलाई दिइएको एकल अधिकार कार्यान्वयनमा देखिएको जटिलता, प्रदेश प्रहरी

यथावतै छ ।' प्रदेश प्रहरी ऐनको विषयमा प्रधानमन्त्रीले स्पष्ट जवाफ नदिएकोमा उनले असन्तुष्टि पोखे ।

जीतपुर सिमरालाई व्यवसायिक हब बनाउने योजना

रञ्जन यादव

बारा । बाराको जीतपुर सिमरा उपमहानगरपालिकाले उद्योगी तथा व्यवसायीसंगको अन्तरक्रिया कार्यक्रममा उद्योग वाणिज्य संघका महासचिव प्रकाश गिरीले मेयर राजन पौडेलसमक्ष नगरको विकास, व्यापारको सहजता र व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित विभिन्न महत्त्वपूर्ण सुझावहरू राखेका छन् । गिरीले जीतपुरसिमरा उपमहानगरलाई व्यवसायिक हब बनाउन उपमहानगरपालिकासँग कौंधमा कौंध मिलाइ अगाडि बढ्न तयार रहेको बताएका छन् । सुम्भाव स्वरूप रातो पुलको सौन्दर्यकरण गर्नुपर्नेमा जोड दिए, जहाँ राष्ट्रिय भण्डा समेत राख्ने व्यवस्था मिलाइनु पर्ने बताए ।

त्यस्तै छ लेन सडकमा लगाइएका रूख र रिवरवाको स्याहार-सुसार नगरेको प्रति गुनासो गर्दै, वातावरणीय सन्तुलनका लागि यस्ता संरचनाहरूको हेरचाह अनिवार्य रहेको उनले बताए । छ लेन सडकमा बनाइएका बारले व्यापारमा प्रत्यक्ष असर परेको भन्दै गिरीले साना तथा ठूला व्यवसायीहरू आर्थिक रूपमै प्रभावित भएको उल्लेख गरे । यसका साथै उद्योग वाणिज्य संघको आफ्नै सभा हल नहुनुले व्यवसायिक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न कठिनाइ भोग्नु परेको जानकारी गराउँदै त्यसको शीघ्र निर्माण आवश्यक रहेको बताए । युवाहरूलाई जनप्रतिनिधिको रूपमा मूल्यांकन गर्दा उमेरको आधारभन्दा पनि उनीहरूको कार्यकुशलता, सोच र योगदानको आधारमा मूल्यांकन गर्नु पर्ने सुझाव पनि उनले प्रस्तुत गरे । त्यसैगरी वडा कार्यालयहरू अझै आफ्नै

भवनविहीन रहेको विषयमा चिन्ता व्यक्त गर्दै उनले सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउन कार्यालय भवनहरूको निर्माण गर्न आग्रह गरे । सार्वजनिक सेवा पहुँचको विषयमा बोल्दै गिरीले जीतपुरको सार्वजनिक शौचालय अगाडि पर्खाल लगाइएको हुँदा सेवाग्राहीहरूलाई असहज भएको जनाए । यसबाहेक शैक्षिक सत्र घट्दो अवस्थामा रहेको प्रति चिन्ता व्यक्त गर्दै शिक्षा क्षेत्रमा गम्भीर ध्यान दिनुपर्नेमा उनले जोड दिए । विकास कार्यहरू नगरका सबै क्षेत्रहरूमा समान रूपमा हुनुपर्ने माग राख्दै उनले मसानघाट जस्ता संवेदनशील स्थानमा नगरपालिकाले आवश्यक ध्यान दिनुपर्ने पनि उल्लेख गरे । मेयर राजन पौडेलले उद्योगी तथा व्यवसायीको प्रतिनिधिबाट आएका यी सुझावहरूलाई आगामी आर्थिक वर्षको नीति, नियम तथा बजेटमा सक्दो समावेश गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दै, नगर विकासमा सबैको सहकार्य आवश्यक रहेको धारणा राखे ।

‘बालुवाटारको भातपानी बन्द गर्दिन सकछौँ’

दुइ समाचारदाता

काठमाण्डु । राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीका अध्यक्ष राजेन्द्र लिङ्देनले सरकारले आफूहरूलाई निषेधको रकानीति गरेको आरोप लगाएका छन् । काठमाण्डुस्थित बल्खुमा मंगलबार पार्टीले आयोजना गरेको खबरदारी सभामा बोल्दै पूर्वमन्त्रीसमेत रहेका अध्यक्ष लिङ्देनले आफूहरूलाई भृकुटीमण्डपमा सभा गर्न नदिएकोमा पनि आक्रोश व्यक्त गरे ।

केही हजार मान्छेको न्याली निस्कन्छ भनेर सरकार डराएको उनले आरोप लगाए । उनले भने, 'हामी शान्तिपूर्ण प्रदर्शन नै चलाउँछौँ । तर हामीले चारीतरबाट जुलुस हेलिन्डे हो भने के हुन्छ । हामीले बालुवाटारलाई चारतिरबाट

घेरा हालेर भातपानी बन्द गर्दिन सकछौँ ।' राम्रपा वरिष्ठ उपाध्यक्ष रवीन्द्र मिश्र र महामन्त्री धवल शमशेर राणालाई तत्काल रिहा गर्न उनले माग गरे । त्यस्तै राजा चाहिने भन्नेलाई थुने हो भने लाखौँ मानिसलाई थुन जेल खाली गर्न पनि उनले माग गरे ।

'शान्तिको कुरा गर्दा हामीलाई हेप्ने र हाम्रो कमजोरी ठान्ने हो भने तपाईंहरूसँगै सल्लाह गरौला,' अध्यक्ष लिङ्देनले भने 'एउटा भरुवा बन्दुक र केही घरेलु हतियार बोकेर युद्ध थालेको माओवादीले देशलाई कहाँ पुऱ्यायो । के राजा चाहिनका लागि २/४ हजार मानिस जंगल पनलाई तयार छैनन र ? तर, हामी शान्तिको पक्षधर हौँ ।' अध्यक्ष लिङ्देनले राम्रपालाई कमजोर नठान्न पनि चेतावनी दिए ।

Showroom available:

Adarshnagar, Birgunj

Bypass Road, Birgunj

Janakpurdham

AUTHORIZED DEALER FOR MADHESH PROVINCE

MINOLTA INVESTMENT PVT. LTD.

For More Info:

+977-9806600001/ 9849320165

SOLE DISTRIBUTOR FOR NEPAL

CG MOTORS PVT. LTD.